

Utbildningsanordnarens elev- och studerandevårdsplan

Kyrksläotts kommun

Innehåll

1. Målen och de centrala principerna för elevvårdsarbetet samt åtgärder för att genomföra och följa upp elevvården i Kyrkslätt.....	1
2. En uppskattning av det totala behovet av elevvård och de elevvårdstjänster som är tillgängliga	2
3. Läroanstaltens åtgärder för att främja den generellt inriktade elevvården.....	2
3.1 Förskoleundervisning.....	2
3.1.1 Den gemensamma elevvårdens tillvägagångssätt inom förskoleundervisningen i Kyrkslätt	2
3.1.2 Ledning och sammansättning av elevvårdsgrupperna på verksamhetsställena inom förskoleundervisningen	3
3.2 Grundläggande utbildning.....	3
3.2.1 Praxis för uppföljning av elevernas och skolegenskapens välmående, hälsa och säkerhet och centrala resultat.....	3
3.2.2 Ledning, sammansättning och praxis gällande skolvisa elevvårdsgrupper	3
3.2.3 Förebyggande av frånvaro, systematisk uppföljning av frånvaro och ingripande vid frånvaro i grundläggande utbildningen	4
3.2.4 Förebyggande av användning av tobaksprodukter och andra rusmedel samt ingripande i användningen.....	4
3.2.5 Samarbete och praxis vid granskningarna av skolmiljöns sundhet och säkerhet samt skolgemenskapens välmående.....	6
3.3 Gymnasi utbildning.....	6
3.3.1 Rutinerna och de centrala resultaten för uppföljningarna av de studerandes välbefinnande, hälsa och trygghet samt välbefinnandet, hälsan och tryggheten inom gymnasiegemenskapen.....	6
3.3.2 De läroanstaltsspecifika studerandevårdsgruppernas ledning, sammansättning och verksamhetssätt	7
3.3.3 Uppföljning av deltagande i undervisningen, förebyggande av och ingripande vid frånvaro	7
3.3.4 Hur man förebygger användning av tobaksvaror och andra rusmedel och hur man ingriper i användningen av dessa	7
3.3.5 Samarbetet vid och rutiner för granskningen av sundheten och tryggheten i lärmiljön och välbefinnandet bland de studerande	8
4. Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs (individuell studerandevård).....	8
4.1 Förskoleundervisning.....	9
4.1.1 Hänvisning av barn till elevvårdstjänsterna.....	9
4.1.2 Tillsättande av mångprofessionell sakkunniggrupp som stöd för enskilt barn, skaffande av vårdnadshavarens samtycke och deltagande i arbetet	9
4.1.3 Uppgörande och förvaring av elevvårdsjournaler samt utnämnannde av ansvarsperson för utbildningsanordnarens elevvårdsregister	11

4.1.4 Praxis för anmälan av barns specialdiet eller medicinering inom förskoleundervisningen	11
4.2 Grundläggande utbildning.....	11
4.2.1 Hur eleven hänvisas till elevvårdstjänsterna.....	11
4.2.2 Hur den sektorsövergripande expertgruppen till stöd för en enskild elev sammansätts, hur samtycke inhämtas och hur man deltar i arbetet	12
4.2.3 Hur elevvårdsjournalerna utarbetas och förvaras samt hur en ansvarsperson för utbildningsanordnarens elevvårdsregister utses	13
4.2.4 Anordnandet av nödvändig elevvård i samband med en disciplinär åtgärd eller att eleven förvägras att delta i undervisning.....	13
4.2.5 Förfaringssätten i skolan (inklusive inhämtande av samtycke) för lärarens bedömning av hur eleven mår och klarar sig i skolan vid den omfattande hälsoundersökningen i årskurs 1, 5 och 8	14
4.2.6 Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för eleven under skoldagen	14
4.3 Gymnasieutbildning.....	16
4.3.1 Hur den studerande hänvisas till studerandevårdstjänsterna	16
4.3.2 Hur den sektorsövergripande expertgruppen till stöd för en enskild studerande sammansätts, hur samtycke inhämtas och hur man deltar i arbetet.....	16
4.3.3 Hur studerandevårdsjournalerna utarbetas och förvaras samt hur en ansvarsperson för utbildningsanordnarens studerandevårdsregister utses.....	17
4.3.4 Anordnandet av nödvändig studerandevård i samband med en skriftlig varning och avstängning för viss tid eller i samband med att den studerande förvägras att delta i undervisning.....	17
4.3.5 Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för den studerande under skoldagen vid läroanstalten	17
4.3.6 Hur sjukvårdstjänster inom studerandehälsovården ordnas och hur de studerande hänvisas till dem.....	17
5. Sättet att ordna samarbete med de studerande och deras familjer samt med dem som arbetar vid läroanstalten och andra aktörer som bidrar till de studerandes välbefinnande.....	18
5.1 Förskoleundervisning.....	18
5.1.1 Barnens, vårdnadshavarnas, förskoleundervisningspersonalens och elevvårdstjänsternas delaktighet i uppgörandet av utbildningsanordnarens elevvårdsplan och fullföljandet av gemensam elevvård.....	18
5.1.2 Inskolning av förskoleundervisningens personal och övrig personal och säkerställande av deras kunnande i det gemensamma arbetet	18
5.1.3 Mångprofessionellt samarbete inom elevvården i samband med intensifierat och särskilt stöd	19
5.1.4 Samarbete mellan förskoleundervisningen och andra instanser som stöder barnens välbefinnande.....	19

5.1.5 Informering om principer och tillvägagångssätt för gemensam och individspecifik elevvård till barn, vårdnadshavare, personal och samarbetspartner	19
5.2 Grundläggande utbildning.....	20
5.2.1 Hur eleverna, vårdnadshavarna, utbildningsväsendets personal och elevvårdstjänsternas personal tar del i utarbetandet av utbildningsanordnarens elevvårdsplan och genomförandet av mångprofessionella elevvården	20
5.2.2 Hur man ser till att skolans undervisningspersonal och den övriga personalen introduceras i och innehar den kompetens som behövs inom den gemensamma elevvården ..	20
5.2.3 Det sektorsövergripande samarbetet inom elevvården i samband med intensifierat och särskilt stöd, flexibel grundläggande utbildning och sjukhusundervisning.....	20
5.2.4 Samarbetet med andra aktörer som stöder elevernas välbefinnande	22
5.2.5 Hur eleverna, vårdnadshavarna, personalen och samarbetspartnerna informeras om principerna för och verksamheten inom den gemensamma och individuella elevvården.....	22
5.3 Gymnasieutbildning	22
5.3.1 Hur de studerande, vårdnadshavarna, undervisningsväsendets personal och studerandevårdstjänsternas personal deltar i utarbetandet av utbildningsanordnarens studerandevårdsplan och genomförandet av den gemensamma studerandevården	22
5.3.2 Hur man ser till att gymnasietts undervisningspersonal och den övriga personalen introduceras i och innehar den kompetens som behövs inom den gemensamma studerandevården	22
5.3.3 Samarbetet med utomstående samarbetspartner	23
5.3.4 Hur de studerande, vårdnadshavarna, personalen och samarbetspartnerna informeras om principerna för och verksamheten inom den gemensamma och individuella studerandevården	23
6. En plan för hur de studerande ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier samt åtgärder för att främja de studerandes hälsa och välbefinnande	23
6.1 Förskoleundervisning	24
6.1.1 Åtgärder för att förebygga våld, mobbning och trakasserier	25
6.1.2 Åtgärder för att utreda förekomsten av våld, mobbning och trakasserier	27
6.1.3 Åtgärder för ingripande i problemsituationer som gäller våld, mobbning och trakasserier	27
6.1.4 Praxis som förutsätts för uppföljningen av mobbning, våld och trakasserier	29
6.1.5 Krisplan.....	29
6.2 Grundläggande utbildning.....	29
6.2.1 Åtgärder för att förebygga våld, mobbning och trakasserier	29
6.2.2 Åtgärder för att följa upp förekomsten av våld, mobbning och trakasserier	30
6.2.3 Åtgärder för att ingripa i problemsituationer som gäller våld, mobbning och trakasserier	30
6.2.4 Verksamhetssätt för uppföljning av våld, mobbning och trakasserier	33

6.2.5 Krisplan.....	33
6.3 Gymnasieutbildning.....	37

Bilagor:

Bilaga 1: En uppskattning av det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster i förskoleundervisningen

Bilaga 2: En uppskattning av det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster i den grundläggande utbildningen

Bilaga 3: En uppskattning av det totala behovet av studerandevård och tillgängliga studerandevårdstjänster i gymnasieutbildningen

Bilaga 4: Den grundläggande utbildningens skolvisa uppgifter till en plan för hur de studerande ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier samt åtgärder för att främja de studerandes hälsa och välbefinnande

Bilaga 5: Porkkalan lukion suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Bilaga 6: Kyrksläatts gymnasium, plan för förebyggande av och ingripande vid rusmedelsanvändning 2022-2023

Bilaga 7: Kyrksläatts gymnasium, plan för förebyggande av och ingripande vid våld, mobbning och trakasserier 2022-2023

Utbildningsanordnaren ska utarbeta en elevvårdsplan för genomförandet av den samlade elevhälsan (lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 13 §, som ändrats med lagen 377/2022). I Kyrkslätt har planen utarbetats som gemensam för förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen.

I denna elevvårdsplan används på rubriknivå följande termer enligt lagen om elev- och studerandevård: Begreppet "studerande" används om såväl barn, elever som studerande. Begreppet "läroanstalten" används om såväl förskoleundervisningsenhet, skola som läroanstalten. Begreppet "utbildningsanordnare" används om såväl undervisningsanordnare på rubriknivå som i tillämpliga delar också annanstans i texten.

1. Målen och de centrala principerna för elevvårdsarbetet samt åtgärder för att genomföra och följa upp elevvården i Kyrkslätt

Med elevvård avses främjande och upprätthållande av barnets, elevens och den studerandes goda inlärning, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande samt verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa inom förskole-, skol- och läroinrättningsgemenskapen. Elevvårdens vision är ett barn och en ung person som mår bra. Vården som styr elevvårdsverksamheten är barns och ungas delaktighet, vårdnadshavarens ansvar och delaktighet, samarbete, mångfald och rättidigt stöd. Elevvården utförs i första hand som samhällelig elevhälsa som är förebyggande och stöder hela förskole-, skol- och läroinrättningsgemenskapen. Utöver detta har barnet, eleven och den studerande lagstadgad rätt till individriktad elevvård.

Elevvården anknyter nära till förskoleundervisningens, skolans och läroinrättningens fostrings- och undervisningsuppgift. Centralt i elevvården är det sektorövergripande samarbetet. Arbetet präglas av tillit, ett respektfullt förhållningssätt till barnet, eleven, den studerande och vårdnadshavaren samt av att deras delaktighet stöds.

I Kyrkslätt utstakas riktlinjerna för elevvårdsarbetet av utbildningsanordnarens mångprofessionella styrgrupp för elevvården. I denna grupp ingår representanter för såväl småbarnspedagogiken, undervisningen som chefer och sakkunniga inom välfärdsområdet. Styrgruppens centrala uppgift är att följa upp hur elevvårdsplanen genomförs. En mångprofessionell läroanstaltsspecifik elevvårdsgrupp planerar åtgärderna och verksamhetssätten som ska följas upp under läsåret samt granskar och uppdaterar de enhetsvisa uppgifterna i samband med uppdateringen av läsårsplanen.

2. En uppskattning av det totala behovet av elevvård och de elevvårdstjänster som är tillgängliga

Uppgifterna i bilagor 1, 2 och 3 finns angivna som årsverken för elev- och studerandevårdstjänsternas personal.

Bilaga 1: En uppskattning av det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster i förskoleundervisningen

Bilaga 2: En uppskattning av det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster i den grundläggande utbildningen

Bilaga 3: En uppskattning av det totala behovet av studerandevård och tillgängliga studerandevårdstjänster i gymnasieutbildningen

3. Läroanstaltens åtgärder för att främja den generellt inriktade elevvården

Den gemensamma elevvården är en viktig del av verksamhetskulturen inom förskoleundervisningen, inom den grundläggande utbildningen och inom gymnasieutbildning. För att utveckla denna krävs ledarskap. Främjande av barnens, elevernas och de studerandes hälsa och välbefinnande ingår i enlighet med 6 § i lagen om elev- och studerandevård (elevhälsa enligt läroplanen och elevhälsa som anordnas av utbildningsanordnaren) i den samlade gemensamma elevvården. Med detta avses verksamhet med hjälp av vilken man följer upp och utvecklar det gemensamma och det individuella välbefinnandet samt uppkomsten av en sund, trygg och tillgänglig lärmiljö, främjar den psykiska hälsan och lärandet och förebygger marginalisering. Förskoleundervisningens, skolans och gymnasiets personal bär det primära ansvaret för välbefinnandet inom förskole-, skol- och studiegemenskapen.

3.1 Förskoleundervisning

3.1.1 Den gemensamma elevvårdens tillvägagångssätt inom förskoleundervisningen i Kyrkslätt

Elevvårdsgruppens centrala uppgift är befrämjande av gemenskapens övergripande välbefinnande och säkerhet samt genomförande och utveckling av annan gemensam elevvård. Vid varje verksamhetsställe inom förskoleundervisningen finns en gemensam elevvårdsgrupp som har en central roll i planeringen, utvecklingen, genomförandet och bedömningen av den gemensamma elevvården.

Elevvårdsgruppen samlas minst fyra gånger i året och alltid vid behov. Föreståndaren för verksamhetsstället inom förskoleundervisningen kallar barn, vårdnadshavare samt myndigheter och samarbetspartner som främjar barns välbefinnande till den gemensamma elevvårdsgruppens möte. Västra Nylands välfärdsområdes (LUVN) elevvårdstjänster (psyko-log, kurator och hälsovårdare) deltar i elevvårdsgruppens arbete och det gemensamma elevvårdsarbetet enligt en tidtabell som

man kommer överens om separat vid verksamhetsställena. Man avtalar varje läsår om vilka gemensamma elevvårdsteman och -ärenden som behandlas och vilka tidpunkter mötena ordnas och de skrivs in i elevvårdens årsklocka. Föredragningslistan till mötet delas ut i samband med möteskallelsen. En promemoria skrivs om mötet.

3.1.2 Ledning och sammansättning av elevvårdsgrupperna på verksamhetsställena inom förskoleundervisningen

Gruppen leds av föreståndaren för verksamhetsstället inom förskoleundervisningen. Till den gemensamma elevvårdgruppen hör utöver föreståndaren för verksamhetsstället lärarna för förskoleundervisningsgrupperna, en speciallärare inom småbarnspedagogik, en psykolog, en kurator inom förskoleundervisningen, rådgivningens hälsovårdare och företrädare för vårdnadshavarna.

3.2 Grundläggande utbildning

3.2.1 Praxis för uppföljning av elevernas och skolegenskapens välmående, hälsa och säkerhet och centrala resultat

Man följer upp skolegenskapens välmående och elevernas individuella välbefinnande vid de mångprofessionella elevvårdsmötena bl.a. på följande sätt: den riksomfattande enkäten Hälsa i skolan och andra förpliktande riksomfattande och skolvisa enkäter och med hjälp av klassens välfärdsplan. Dessutom kan man till exempel granska sammandragen av hälsokontrollerna och följa med skol- och kommunvisa resultat via TEAviisari.

3.2.2 Ledning, sammansättning och praxis gällande skolvisa elevvårdsgrupper

I skolan hör elevvården till alla som arbetar i skolegenskapen och till dem som ansvarar för elevvårdstjänsterna.

Skolans personal har huvudansvaret för skolegenskapens välmående.

Den gemensamma elevvårdgruppen ansvarar för planering, utveckling, genomförande och bedömning av skolans elevvård. Den gemensamma elevvårdgruppen leds i första hand av skolans rektor. Medlemmar i den gemensamma elevvårdgruppen är utöver rektorn/biträdande rektor skolkuratorn, skolpsykologen, skolhälsovårdaren/studerandehälsovårdaren, specialläraren med vidgat arbetsområde och på årskurserna 7–9 studiehandledarna och skolcoacherna. Dessutom kan representanter för elever, vårdnadshavare, läroanstaltens undervisnings- och övriga personal och samarbetspartner kallas med till den gemensamma elevvårdgruppen. I synnerhet elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet är en viktig del av det gemensamma elevvårdsarbetet. Den gemensamma elevvårdgruppen sammanträder enligt överenskommelse enligt skolans behov. Om sammanträdena upprättas en fritt formulerad promemoria, som finns till undervisningspersonalens påseende.

Den gemensamma elevvårdsguppens uppgift är att främja och följa upp elevernas säkerhet, hälsa, välmående och inläring. Den gemensamma elevvårdgruppen ingriper i akuta risker för välbefinnandet i gemenskapen. Den gemensamma elevvårdgruppen främjar och följer upp hälsan och säkerheten i skolmiljön. Den gemensamma elevvårdgruppen behandlar resultaten från datainsamling som används vid uppföljningen och informerar personalen, vårdnadshavarna och samarbetsinstanserna om dem. Den gemensamma elevvårdgruppen främjar elevernas,

vårdnadshavarnas och hela personalens delaktighet. Den gemensamma elevgruppen förenhetligar och utvecklar läroinrättningens verksamhetssätt. Den gemensamma elevvårdsgruppen främjar och följer upp personalens kunnande som krävs för elevvårdsarbetet.

Det gemensamma elevvårdsarbetet omfattar till exempel besök i klasser, deltagande i lektioner och diskussioner med eleverna samt mötande av behov som uppstått i skolgemenskapen. Elevvårdspersonalen deltar i planeringen av olika temadagar, föräldrakvällar, skolans introduktionsdagar, skolvisa enkäter och diverse åtgärder för att utveckla skolans verksamhetskultur. Den gemensamma elevvårdsgruppens medlemmar kan samarbeta med olika elevgrupper i skolan.

Teman som behandlas inom den gemensamma elevvården är bland annat:

- främjande av interaktionsfärdigheter och psykisk hälsa
- förebyggande och minskning av mobbning, våld och trakasserier
- främjande av studier genom att förebygga frånvaro
- ordnande av studier och arbete på ett sätt som stöder välbefinnandet och främjande av sunda levnadsvanor
- främjande och granskande av läroanstaltsmiljöns trygghet och gemenskapens välbefinnande
- främjande av de studerandes delaktighet
- främjande av vårdnadshavarnas delaktighet
- elevvårdens och läroanstaltens externa instansers samarbete

3.2.3 Förebyggande av frånvaro, systematisk uppföljning av frånvaro och ingripande vid frånvaro i grundläggande utbildningen

Förebyggande av frånvaro, systematisk uppföljning av frånvaro och ingripande vid frånvaro beskrivs i kapitel 5.1 i läroplanen.

3.2.4 Förebyggande av användning av tobaksprodukter och andra rusmedel samt ingripande i användningen

Den som deltar i undervisning har rätt till en trygg studiemiljö. Detta förutsätter utveckling av arbetet mot rusmedel i skolgemenskapen. Målet är att i ett så tidigt skede som möjligt identifiera barn eller unga som råkat i svårigheter med rusmedel och ingripa på ett ändamålsenligt sätt i deras livssituation.

I skolan behandlas hälsomässiga och sociala verkningar av användningen av rusmedel och tobaksprodukter samt uppkomsten och inverkan av beroende som en del av den normala undervisningen. Dessutom ordnas separat rusmedelsupplysning. En allmän attitydpåverkan samt metoder som syftar till stärkande av självkänslan och livskontrollen är centrala metoder för att förebygga användningen av rusmedel. Vårdnadshavarna ges aktuell information om rusmedelsfrågor och därigenom stärker man föräldraskapet för att utveckla de ungas förmåga till livskontroll. Vårdnadshavare och andra vuxna tillbeds att frånta tobaksprodukter och andra nikotinprodukter av barnen (Lag om förmyndarverksamhet 442/1999).

Nolltolerans gäller beträffande användning av rusmedel. Man har gjort upp en rusmedelsstrategi i kommunen. Personalen i skolorna och inom elevvård utbildas i att identifiera rusmedelsanvändning och i att ta saken på tal.

Man ingriper i okända personers vistelse i skolan eller på dess område under arbetsdagen. Man följer upp och ingriper omedelbart i elevers frånvaro. Oförklarade frånvarogångar, försämrade skolframgång samt förändringar i uppförande och yttre utseende (likgiltighet, passivitet eller ökad aktivitet, humörsvängningar, trötthet, nervositet) kan bero på användning av rusmedel.

Ju tidigare man ingriper i rusmedelsanvändning, desto större är chansen att inverka och förebygga att den onda cirkeln förvärras. Alltid då misstanke eller oro väcks hänvisas eleven till hälsovårdaren eller så tar man upp saken i elevvårdsgruppen, där man planerar fortsatta åtgärder. Man tar kontakt med föräldrarna och vid behov med andra aktörer i nätverket så som exempelvis barnskyddet. Ett öppet och förtroendefullt samarbete med hemmen i rusmedelssituationer är viktigt. Vid behov ordnas nätverksmöten och barnet eller den unga hänvisas till rätt vård.

Vem som helst kan göra en barnskyddsanmälan till socialmyndigheterna ifall man är orolig över ett barn eller en ung person. Lagen förpliktar personalen inom undervisning och elevhälsa att göra barnskyddsanmälan. Barnskyddsanmälan leder till bedömning av situationen hos barnets eller den ungas vårdnadshavare och vid behov till utredning av behovet av mer omfattande barnskydd.

Med rusmedel avses i denna plan exempelvis

- tobak, snus och elcigarretter
- alkohol
- lösningsmedel
- läkemedelsmissbruk
- droger

Mål

Målet är att förbättra elevens livskvalitet, trygga skolgången och förebygga utslagning.

Det primära målet är att förebygga rusmedelsanvändning och stöda ett rusmedelsfritt liv.

Följande mål är att observera rusmedelsanvändning i ett så tidigt skede som möjligt samt omedelbart ingripande.

Det tredje målet är att förebygga spridning av rusmedelsanvändning.

Principer

Det är förbjudet att uppträda berusad och använda rusmedel i skolan och på skolområdet.

Om eleven påträffas med att röka eller använda snus under skoltid eller hen innehar tobaksprodukter, tar klassläraren/-föreståndaren kontakt med hemmet enligt överenskommen praxis.

Om eleven påträffas berusad eller drogpåverkad i skolan eller hen innehar rusmedel, tar man omedelbart kontakt med vårdnadshavarna och ber dem komma efter eleven. Elevvårdsgruppen informeras. Enligt situationen tar man också kontakt med polisen och/eller barnskyddsmyndigheterna.

Förebyggande

Rusmedelsfostran är en naturlig del av skolarbetet. Det genomförs särskilt på hälsokunskapslektionerna, av hälsovårdaren i samband med hälsokontrollerna och under temadagar och -veckor och genom olika inlärningshelheter.

Samarbetet mellan hemmet och skolan är i nyckelroll vid förebyggandet av rusmedelsanvändning. Vårdnadshavarna har ansvaret för frågor som gäller barnets fostran.

I rusmedelsfostran och det förebyggande arbetet utförs mångprofessionellt samarbete t.ex. med kommunens förebyggande rusmedelsarbete, hälsovården, socialväsendet, polisen, ungdomsväsendet och församlingens ungdomsarbete samt andra möjliga instanser.

Hela skolans personal övervakar att gott uppförande och ordningsreglerna följs under skoltid, och man ingriper i eventuella störningssituationer.

Modell för tidigt ingripande

Ju tidigare man ingriper i rusmedelsanvändning, desto större är chansen att påverka och förebygga att den onda cirkeln förvärras. Alltid då misstanke eller oro väcks hänvisar man eleven till hälsovårdaren eller tar upp saken i elevhälsogruppen, där man planerar fortsatta åtgärder. Man tar omedelbart kontakt med vårdnadshavarna och vid behov kopplas andra aktörer in, till exempel barnskyddet. Ett öppet och förtroendefullt samarbete med hemmen i rusmedelssituationer är viktigt. Vid behov ordnas nätverksmöten och barnet eller den unga hänvisas till rätt vård.

Vem som helst kan göra en barnskyddsanmälan till socialmyndigheterna ifall man är orolig över ett barn eller en ung person. Lagen förpliktar personalen inom undervisning och elevhälsa att göra barnskyddsanmälan. Barnskyddsanmälan leder till bedömning av barnets eller den ungas vårdnadshavares situation och vid behov till utredning av behovet av mer omfattande barnskydd.

3.2.5 Samarbete och praxis vid granskningarna av skolmiljöns sundhet och säkerhet samt skolgemenskapens välmående.

Företagshälsovårdens hälsokontroller ordnas vart femte år, hälsoinspektörens granskningar vart tredje år samt brandinspektioner och egenkontroll vartannat år. Vid behov ordnas inomhusluftgranskningar.

3.3 Gymnasieutbildning

3.3.1 Rutinerna och de centrala resultaten för uppföljningarna av de studerandes välbefinnande, hälsa och trygghet samt välbefinnandet, hälsan och tryggheten inom gymnasiegemenskapen

Lagstadgade undersökningar stöder främjande av hälsa, trygghet och säkerhet i studiemiljön. I gymnasierna genomförs självräddningsövningar varje läsår. Frågor som gäller studerandenas välbefinnande och trivsel följs upp med regelbundna enkäter. För gymnasiets förstaårsstuderande hålls lektioner och / eller möten om välbefinnande. Med gruppanda uppmuntrar vi studerandena att öppet berätta om de problem som de observerat och föreslå förbättringar. Studerandenas välbefinnande stöds bl.a. med tutorverksamhet. Personalen följer aktivt skolans vardag, vilket skapar trygghet. Gymnasiets ordningsregler utgör allmänna anvisningar för uppförande. Man ingriper i

dåligt uppförande. Studerandenas delaktighet i främjandet av tryggheten och säkerheten i studiegemenskapen stöder välbefinnande och ändamålsenlig verksamhet i situationer som äventyrar tryggheten och säkerheten.

3.3.2 De läroanstaltspecifika studerandevårdsgruppernas ledning, sammansättning och verksamhetsätt

Gymnasiets studerandevårdsgrupp svarar för planeringen, genomförandet och utvärderingen av studerandevården samt för främjandet av gemenskapens välbefinnande, trygghet och säkerhet. Gruppen leds av rektor eller biträdande rektor. Studerandevårdsgruppen är sektorsövergripande och består förutom av rektorn också av studiehandledarna, hälsovårdaren, kuratorn och psykologen samt specialläraren. Representanter för studerande, vårdnadshavare, gymnasietts personal eller samarbetspartner kan kallas till gruppen. Studerandevårdsgruppen kan vid behov höra andra experter. Den gemensamma studerandevårdsgruppen sammanträder en gång i perioden eller vid behov oftare som stöd för gemensam och pedagogisk utveckling.

Den gemensamma veckogruppen sammanträder minst varannan vecka. I gruppen planerar man gemensamt arbete, följer upp studerandenas studier och kommer överens om praxis som stödjer studierna.

3.3.3 Uppföljning av deltagande i undervisningen, förebyggande av och ingripande vid frånvaro

Grupphandledarna behandlar skolans frånvaropraxis med studerandena. Studeranden ska redogöra för sin frånvaro, och i fråga om studerande under 18 år ska studerandens vårdnadshavare göra det. Grupphandledaren följer regelbundet upp framskridandet av studierna, ingriper i frånvaro och är vid behov i kontakt med vårdnadshavaren. Om ingripandet inte ger resultat tar grupphandledaren eller en annan ansvarig lärare ärendet till behandling till den mångprofessionella expertgruppen. Läropliktslagen förpliktar såväl läroanstalten som vårdnadshavarna att följa upp framskridandet av studierna och närvaro i studierna.

Studeranden gör i god tid sina aktuella studieval innan den nya undervisningsperioden börjar. Studerandena stöds att framskrida i studierna enligt sin plan. Speciallärarens stöd utnyttjas mångsidigt. Handledningen beskrivs i handledningsplanen. I gymnasietts används en tillräckligt detaljerad verksamhetsmodell för ingripande i frånvaro. Studerandens regelbundna deltagande i studieperioderna kan misslyckas av personliga skäl. Enligt lagen kan studierna av vägande skäl delvis ordnas på annat sätt. Tillstånd till undervisningsarrangemang som i övrigt är flexibla beviljas av rektorn i samarbete med studeranden och dennes vårdnadshavare.

3.3.4 Hur man förebygger användning av tobaksvaror och andra rusmedel och hur man ingriper i användningen av dessa

Den som deltar i undervisning har rätt till en trygg studiemiljö. På gymnasietts område är det förbjudet att använda rusmedel och tobaksprodukter samt preparat som är jämförbara med dem. Läroanstaltens personal har i uppdrag att sköta övervakningen. Användning av tobaksprodukter, alkohol och andra rusmedel förebyggs genom arbete mot rusmedel i hela läroanstaltsgemenskapen, och målet är också tidig identifiering av individuella problem för stödåtgärder.

I undervisningen behandlas hälsomässiga och sociala verkningar av användningen av rusmedel och tobaksprodukter samt uppkomsten och inverkan av beroenden som en del av den normala undervisningen. Stärkande av självkänslan och livskontrollen hör till centrala åtgärder för förebyggande av rusmedelsbruk. På föräldrakvällar kan man behandla aktuella ärenden om rusmedel.

Man ingriper alltid i rusmedelsanvändning hos personer under 18 år och meddelar vårdnadshavarna om det. Man har gjort upp en rusmedelsstrategi i kommunen. Man ingriper i okända personers vistelse i läroinrättningen eller på dess område under arbetsdagen. Förändringar i studerandens beteende och karaktär samt frånvaro kan bero på rusmedelsanvändning.

Då oro väcks hänvisas studeranden till hälsovårdaren, vilket är tidigt ingripande. Ärendet kan behandlas även i en sektorsövergripande expertgrupp. Man tar kontakt med föräldrarna till en minderårig studerande och vid behov med andra aktörer i nätverket. Ett öppet och förtroendefullt samarbete med hemmen är viktigt. Vid behov ordnas nätverksmöten och den unga hänvisas till rätt vård.

Vem som helst kan göra en barnskyddsanmälan till socialmyndigheterna ifall man är orolig över ett barn eller en ung person. Lagen förpliktar personalen inom undervisningen och studerandevården att göra barnskyddsanmälan. Den som upptäcker oron först gör anmälan, och av skolans kurator får man hjälp till hur man gör anmälan.

3.3.5 Samarbetet vid och rutiner för granskningen av sundheten och tryggheten i lärmiljön och välbefinnandet bland de studerande

Till en trygg studiemiljö hör fysisk, psykisk och social trygghet och säkerhet. Goda förhållanden för arbete och lärande skapar förutsättningar för hela gemenskapens välmående, upprätthållande av arbetsförmågan och resultatriktad inläring. Lärmiljöns sundhet, trygghet och säkerhet granskas i samarbete med studerandena, studerandehälsovården, personalen, företagshälsovården, arbetarskyddspersonalen och andra experter. Man upprättar en rapport över de granskningar som lagen förutsätter och observerade brister och gör upp en plan för åtgärdande av bristerna och följer upp verkställandet av planen.

4. Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs (individuell studerandevård)

Med den individuella elevvården avses rådgivningens, skolhälsovårdens och studerandehälsovårdens tjänster, elevvårdens kurators- och psykologtjänster samt den sektorsövergripande elevvården för enskilda barn, elever och studerande, som genomförs i en sektorsövergripande expertgrupp. Inom den individuella elevvården följer man upp och främjar barnets, elevens och den studerandes helhetsmässiga hälsa, välbefinnande, delaktighet och lärande, samt förebygger problem och erbjuder tidigt stöd.

Den individuella elevvården bygger i förskoleundervisningen alltid på vårdnadshavarens samtycke. I den grundläggande utbildningen bygger elevvården på elevens och vid behov vårdnadshavarens samtycke och i gymnasieutbildningen bygger den på den studerandes samtycke. Barnets, elevens och den studerandes delaktighet och åsikter ska tas i beaktande vid åtgärderna och lösningarna i

enlighet med dennes ålder och utvecklingsnivå. Inom den individuella elevvården ska man följa bestämmelserna om sekretess samt mottagande och utlämnande av uppgifter.

4.1 Förskoleundervisning

4.1.1 Hänvisning av barn till elevvårdstjänsterna

Då förskoleundervisningspersonalen blir orolig över ett enskilt barn, sammanställs en individuell elevvårdsgrupp. Behandlingen av barnets ärenden i den individuella elevvårdsgruppen grundar sig på skriftligt samtycke av vårdnadshavaren.

4.1.2 Tillsättande av mångprofessionell sakkunniggrupp som stöd för enskilt barn, skaffande av vårdnadshavarens samtycke och deltagande i arbetet

ORO ÖVER BARNET VÄCKS

- Arbetslagaren berättar om sin oro för förskoleundervisningsteamet, specialläraren inom småbarnspedagogik och föreståndaren för verksamhetsstället.

KONTAKT MED VÅRDNADSHAVARNA

- Läraren inom småbarnspedagogik kontaktar vårdnadshavarna öppet, konfidentiellt och med respekt.

KONSULTATION

- Läraren inom småbarnspedagogik konsulterar elevvårdstjänsterna med vårdnadshavarens tillstånd. Om vårdnadshavaren inte ger tillstånd, är även anonym konsultation möjlig.
- Enligt 16 § i lagen om elev- och studerandevård ska den anställda kontakta elevhälsans psykolog eller kurator om hen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga eller övervinna studiesvårigheter eller sociala eller psykiska svårigheter.

INDIVIDUELL ELEVVÅRDSGRUPP

- Läraren inom småbarnspedagogik eller vårdnadshavaren sammankallar den individuella multiprofessionella elevvårdsgruppen. Gruppen sammankallas av den representant för förskoleundervisningspersonalen eller elevhälsan till vilken ärendet hör på basis av arbetsuppgifterna.
- Om oron är akut, sammanställs en individuell sakkunniggrupp inom elevvården inom sju arbetsdagar.
- Vid behov gör man en begäran till välfärdsområdet om bedömning av servicebehov eller en barnskyddsanmälan.

DEN INDIVIDUELLA ELEVVÅRDSGRUPPENS SAMMANSÄTTNING

- Gruppens multiprofessionella sammansättning baserar sig på övervägande från fall till fall och ärendet som ska behandlas.
- Från fall till fall, med vårdnadshavarens samtycke, deltar barnet (med beaktande av ålder, utvecklingsnivå och andra personliga förutsättningar), vårdnadshavarna, vårdnadshavarens eventuella stödperson, läraren inom småbarnspedagogik, specialläraren inom småbarnspedagogik, representanterna för elevvårdstjänsterna (LUVN) och andra personer som ärendet gäller.
- En individuell elevvårdsjournal utarbetas över mötet.

4.1.3 Uppgörande och förvaring av elevvårdsjournaler samt utnämning av ansvarsperson för utbildningsanordnarens elevvårdsregister

Uppgifter om barnet som är nödvändiga med tanke på uppnåendet av den individuella elevvårdsgruppens verksamhetsmål antecknas i elevvårdsjournalen. Föreståndaren för verksamhetsstället inom förskoleundervisningen är förordnad ansvarsperson för upprätthållandet av elevvårdsregistret och den som upprätthåller elevvårdsregistret. De individuella elevvårdsjournalerna förvaras på verksamhetsstället inom förskoleundervisningen och ansvarspersonen fastställer från fall till fall användarrättigheter till de uppgifter som sparats i registret.

4.1.4 Praxis för anmälan av barns specialdiet eller medicinering inom förskoleundervisningen

Om barnet har en långvarig sjukdom som fordrar läkemedelsbehandling, uppgörs Barnets plan för läkemedelsbehandling. Till den del som uppgifterna som ingår i planen för läkemedelsbehandling är nödvändiga för ordnandet av förskoleundervisning för barnet, antecknas de i Barnets plan för förskoleundervisning. Det är i regel barnskötarna inom småbarnspedagogiken som ansvarar för genomförandet av läkemedelsbehandlingen.

Barnet erbjuds vid behov specialdiet enligt vård av sjukdom, allergi, åskådning eller etisk övertygelse, vilket vårdnadshavaren anmäler på en elektronisk blankett. För specialdieter på grund av sjukdom krävs läkarintyg.

4.2 Grundläggande utbildning

4.2.1 Hur eleven hänvisas till elevvårdstjänsterna

Den individuella elevvården innefattar skol- och elevhälsovårdstjänster samt kurators- och psykologtjänster. Till den individuella elevvården hör också den sektorsövergripande expertgrupp som sammankallas från fall till fall till stöd för en enskild elev. Också de social- och hälsovårdstjänster som ska ordnas till stöd för undervisningen och utbildningen är en del av den individuella elevvårdens helhet.

Den individuella elevvården bygger alltid på frivillighet och genomförande förutsätter samtycke.

Eleven har rätt att få kurators- och psykologtjänster inom den tid som föreskrivs i lag. Tjänsterna ska ordnas så att eleven erbjuds möjlighet till ett personligt samtal antingen med psykolog eller med kurator senast den sjunde skoldagen efter kontakt. Om ärendet är akut ska samtalet ordnas samma eller följande skoldag. Psykologen eller kuratorn avgör hur brådskande ärendet är.

Då oro uppstår:

Läraren eller en annan som hör till skolans personal tar upp saken med eleven och kontaktar vid behov vårdnadshavaren. Läraren konsulterar i ett tidigt skede kuratorn, psykologen eller hälsovårdaren inom elevvården antingen anonymt eller med elevens/vårdnadshavarens samtycke. Från fall till fall kan konsultationen vara tillräcklig för att sköta ärendet.

Om oron fortsätter:

Klientskap hos kuratorn, psykologen, hälsovårdaren eller skolläkaren (individuella besök arbete med läraren och klassen/gruppen) inleds med elevens/vårdnadshavarens samtycke i frågor som gäller välmående och hälsa och/eller den sektorsövergripande expertgruppen sammankallas. Den sektorsövergripande expertgruppen sammankallas från fall till fall för att utreda behovet av stöd hos eleven/gruppen och för att ordna elevvårdstjänster. Gruppen utnämner inom sig en ansvarsperson, och den gemensamma planen antecknas i elevvårdsjournalen. I det sektorsövergripande nätverkssamarbetet behandlar man vid behov och kommer överens med eleven och vårdnadshavarna om vilka stödåtgärder eleven och familjen behöver. Samarbetet för förbättring av elevens situation och utfallet av stödåtgärderna uppföljs.

4.2.2 Hur den sektorsövergripande expertgruppen till stöd för en enskild elev sammansätts, hur samtycke inhämtas och hur man deltar i arbetet

Den sektorsövergripande expertgruppen sammankallas från fall till fall som stöd för eleven då experter och kunskaper inom olika branscher behövs i en situation som väcker oro över hans hälsa eller välmående och framför allt när sektorsövergripande samarbete behövs mellan undervisningspersonalen och personalen inom studerandevårdstjänsterna. Att arbetet är sektorsövergripande betyder att representanter för olika yrkesgrupper inom elevvården är på plats. Gruppens sektorsövergripande sammansättning baserar sig på övervägande från fall till fall och ärendet som ska behandlas.

Den sektorsövergripande expertgruppen har i uppgift att stöda eleven och hans förutsättningar för lärande. Gruppen sammankallas av den aktör inom undervisningspersonalen eller elevvården som upptäcker behov av sektorsövergripande elevvård. Den sammankallande är i kontakt med eleven och vårdnadshavaren, berättar om sin oro, ber om tillstånd för behandling av ärendet i den sektorsövergripande expertgruppen, kommer överens med eleven och vårdnadshavaren om gruppens sammansättning och ber dem om skriftligt samtycke för gruppens sammansättning.

I princip deltar eleven och beroende på situationen vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare alltid i den sektorsövergripande expertgruppens möten. Dessutom är det bra om särskilt klassläraren eller klassföreståndaren är medlem i den sektorsövergripande expertgruppen, om samtycke av eleven finns att tillgå. Läraren och klassföreståndaren känner ofta bäst till elevens dagliga utmaningar med studierna.

Den sektorsövergripande expertgruppen sammanträder inte med konstant uppsättning, utan bildas alltid från fall till fall av olika aktörer inom läroanstaltens elevvård så att sammansättningen motsvarar den ifrågasatt studerandes behov. Medlemmarna i expertgruppen kan också vid behov bytas när ärendet framskrider. Då ska också de nya medlemmarna få samtycke av eleven eller vårdnadshavaren liksom vid bildandet av gruppen.

Experterna som hör till gruppen kan utöver gruppdiskussion också vid behov föra ömsesidiga konsultationer och trots sekretessen växla uppgifter som behövs för skötsel av ett elevvårdsärende. Vederbörliga anteckningar om dessa ömsesidiga konsultationer och samtal görs i elevvårdsjournalen och till behövliga delar också i de egna patient- och klientjournalerna hos de social- och hälsovårdsexperter som deltagit i dessa.

Också andra personer (till exempel nära anhöriga till eleven eller samarbetspartner till elevvården) utöver gruppens medlemmar kan med skriftligt samtycke av eleven eller, om hans mogenhetsnivå så förutsätter, vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare delta i den individuella sektorsövergripande expertgruppens möten. Dessa utomstående deltagare blir ändå inte medlemmar i expertgruppen.

4.2.3 Hur elevvårdsjournalerna utarbetas och förvaras samt hur en ansvarsperson för utbildningsanordnarens elevvårdsregister utses

Som personuppgiftsansvarig upprätthåller utbildningsanordnaren ett register över individuell elevvård (elevvårdsregister). I registret sparas elevvårdsjournalerna, som upprättas inom den sektorsövergripande individuella elevvård som genomförs av läroanstalten, samt övriga handlingar som gäller den enskilde eleven och som upprättats eller erhållits i samband med uppgifter i anslutning till den. Ansvarspersoner för elevvårdsregistret är i fråga om den grundläggande utbildningen utbildningsdirektören och i fråga om förskoleundervisningen direktören för småbarnsfostran.

Upprättande av elevvårdsjournaler

När eleven behöver stöd av elevvårdspersonalen (skolkuratorer, skolpsykologer eller skolhälsovårdare) i frågor som gäller hälsa och välmående sammankallas den sektorsövergripande expertgruppen och en elevvårdsjournal upprättas. Gruppens ansvarsperson eller en annan medlem i expertgruppen antecknar de uppgifter som behövs för ordnande och genomförande av den individuella elevvården i mallen för elevvårdsjournal i Wilma. Behandlingen av den enskilda elevens fall antecknas i elevhälsovården enligt 20 § i lagen om elev- och studerandevård.

I elevvårdsjournalen antecknas de uppgifter som behövs, inga åsikter. Anteckningarna skrivs neutralt. Om det kommer en kallelse från t.ex. den specialiserade sjukvården eller barnskyddet till den sektorsövergripande expertgruppen upprättas ingen elevvårdsjournal.

Om uppgifter som ingår i elevvårdsjournalen upplåts till utomstående ska man anteckna i handlingen vilka uppgifter, till vilka utomstående och på vilka grunder uppgifter har upplåtits. Elevvårdsjournaler samt andra handlingar som berör en enskild elev som uppgjorts eller fåtts inom elevvårdens uppgifter sparas i elevvårdsregistret. De uppgifter som sparats i elevvårdsregistret och som gäller en enskild elev eller annan privat person är sekretessbelagda.

Hälsovårdspersonalen och psykologerna antecknar det individuella elevvårdsarbetet enligt bestämmelsen i journalhandlingen eller andra patienthandlingar. På motsvarande sätt antecknar psykologerna och kuratorerna inom elevvården klientuppgifterna i sitt klientdatasystem.

Förvaring av elevvårdsjournaler

Skolans ansvarsperson skriver ut elevvårdsjournalerna i slutet av läsåret och arkiverar dem vid skolan

4.2.4 Anordnandet av nödvändig elevvård i samband med en disciplinär åtgärd eller att eleven förvägras att delta i undervisning

Utbildningsanordnaren ser till att den elevvård som behövs ordnas för en elev som fått en disciplinär åtgärd som avses i 36 § 1 momentet i lagen om grundläggande utbildning eller som med stöd av 36 § 2 eller 3 momentet förvägrats rätt att delta i undervisningen för den återstående dagen och högst följande arbetsdag.

4.2.5 Förfaringssätten i skolan (inklusive inhämtande av samtycke) för lärarens bedömning av hur eleven mår och klarar sig i skolan vid den omfattande hälsoundersökningen i årskurs 1, 5 och 8

På blanketten "Elevens lärande och välbefinnande i skolan" ger läraren eller klassföreståndaren sin syn på elevens situation i skolan för den omfattande hälsoundersökningen. Vid de omfattande hälsoundersökningarna i årskurserna 1, 5 och 8 bedöms elevens välmående i stor omfattning i olika utvecklingsmiljöer, också i skolan.

Lärarens bedömning baserar sig på lagstiftningen. Enligt förordning 338/2011 (Statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skolhälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga) 7 § inkluderas lärarens bedömning av elevens lärande, utveckling och välbefinnande i skolan med vårdnadshavarens skriftliga samtycke i den omfattande hälsoundersökningen. Bedömningen ska innehålla uppgifter som är nödvändiga för att bedöma behovet av hälso- och sjukvård eller stöd samt för att de ska kunna ordnas och genomföras.

Man kommer skolspecifikt i samarbete med elevvården överens om genomförandet av undersökningen i praktiken. Frågor som gäller användningen av blanketten, så som blankettens framskridande och tidtabeller, går igenom på skolan tillsammans med skolhälsovården och mellan lärarna eller klassföreståndarna för de klasser som ska undersökas. Det är viktigt att alla vid behov kan svara på vårdnadshavarnas och elevernas frågor om blanketten. Samtalet mellan skolhälsovården och läraren/klassföreståndaren om klassens situation på allmän nivå före inledandet av undersökningarna hjälper rikta innehållet i hälsoundersökningen rätt.

Detaljerade anvisningar för blanketten finns här (på svenska):

<https://thl.fi/documents/605886/4421199/Elevens+l%C3%A4rande+och+v%C3%A4lbefinnande+i+skolan.pdf/557f64c4-2742-0237-6c2d-ee5559f33dc4?t=1679050925311>

4.2.6 Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för eleven under skoldagen

Specialdiet

Skolans allergianvisningar motsvarar det riksomfattande allergiprogrammet som betonar stödjande av hälsan.

Specialdieter meddelas på den elektroniska blanketten. Blanketten finns på Kyrklätts kommuns webbplats. Föräldrarnas meddelande räcker då det är fråga om religiösa skäl eller barnet följer en vegetarisk diet. Läkarintyg behövs för specialdiet på grund av sjukdom.

Vid långvariga sjukdomstillstånd (t.ex. diabetes och celiaki) räcker det med hälsovårdarens meddelande på en elektronisk blankett.

För anmälan och inlämning av intyg svarar vårdnadshavarna när barnet börjar i skolan eller flyttar från en enhet till en annan.

Om det finns oklarheter i specialdietsärenden avgörs frågan enligt de riksomfattande medicinska / näringsmässiga rekommendationerna.

Medicinering

De mest typiska långvariga medicineringsbehoven i skolan är ordnande av medicinering för barn som lider av diabetes. Också medicineringar som är avsedda för första hjälpen till exempel hos barn som lider av svår allergi, astma eller epilepsi är vanliga. Också andra långtidssjukdomar eller funktionshinder och funktionsnedsättning kan förutsätta medicinering under skoldagen.

Det väsentliga med tanke på trygg medicinering av eleven är att skolans personal, föräldrarna, den specialiserade sjukvården och skolhälsovården samarbetar.

En person som inte fått utbildning i medicinering kan ge medicinering som läkaren ordinerat och som ges på naturlig väg eller genom injektion. Då baserar sig fullföljandet av läkemedelsbehandlingen på arbetstagarens samtycke, introduktion för och fortbildning av arbetstagaren och tillstånd av läkaren.

Lagstiftningen om utbildningsväsendet definierar inte arbetstagarnas deltagande i medicinering, och arbetstagare kan således inte heller förpliktas till uppgiften. När medicinering är verksamhet som godkänts av arbetsgivaren avgörs ansvaret och eventuella skadestandsfrågor i anslutning till den enligt samma principer som i skolarbetet överlag. Patientskadeförsäkringen gäller bara verksamhet som utövas av en yrkesutbildad person inom skolhälsovården.

Föräldrarna ger skolan tydliga och enkla skriftliga anvisningar om medicindoser och övriga vårdanvisningar samt information om deras eventuella inverkningar på vården. Föräldrarna ska se till att man kommer överens om genomförandet av läkemedelsbehandlingen för eleven tillsammans med personalen inom hälso- och utbildningsväsendet.

Till det som ska avtalas ingår: vem som utför läkemedelsbehandlingen samt dennas ersättare, introduktion för dem som genomför läkemedelsbehandlingen, beredskap inför exceptionella situationer, första hjälpen-praxis samt fördelningen av arbetet och ansvaren mellan skolans aktörer, föräldrarna och eleven.

Behandling av diabetes hos eleven under skoldagen

Ordnandet av vård och stöd för eleven som lider av diabetes under skoldagen är en situation som kräver omfattande sektorsövergripande överenskommelse och arbetsfördelning. Social- och hälsovårdsministeriet har i samarbete med undervisningsministeriet och Kommunförbundet utarbetat en verksamhetsmodell för behandling av diabetes hos eleven under skoldagen. Enligt verksamhetsmodellen ordnas gemensamma förhandlingar mellan föräldrarna, skolans aktörer och den enhet som behandlar diabetes. På förhandlingarna kommer man överens om behandlingen och stödet under skoldagen. Vid de gemensamma förhandlingarna kommer man överens om bland annat blodsockermätningar, nödvändiga mellanmål, vem som eventuellt injicerar insulindoser, första hjälpen-situationer samt arbetsfördelningen och ansvar mellan de olika aktörerna i skolan.

En separat blankett för plan för behandling av diabetes, som finns på THL:s webbplats, har skapats som hjälp för planering och anteckning. De saker som avtalats antecknas på planblanketten och uppdateras regelbundet. På blanketten antecknas föräldrarnas tillstånd till dem som genomför insulinbehandling samt samtycke av dem som deltar i vården av barnet.

I allmänhet ger diabetesskötare inom den specialiserade sjukvården en injektionsutbildning och ett skriftligt injektionstillstånd till dem som deltar i vården av eleven som lider av diabetes. Också en yrkesperson inom hälsovården, till exempel en hälsovårdare, kan ge injektionsutbildningen och

injektionstillståndet. Diabetesskötaren eller en annan skötare ska för detta ändamål ha fullmakt av diabetesläkaren eller överläkaren inom sin enhet för injektionsutbildning.

Föräldrarna ger skolan tydliga, enkla anvisningar för insulindoser och matportioner samt blodsockernivåerna och deras inverkan på vården.

4.3 Gymnasieutbildning

4.3.1 Hur den studerande hänvisas till studerandevårdstjänsterna

Den individuella studerandevården innefattar studerandehälsovårdstjänster samt kurators- och psykologtjänster. Den individuella studerandevården bygger alltid på frivillighet och genomförande förutsätter samtycke.

Studeranden har rätt att få kurators- och psykologtjänster inom den tid som föreskrivs i lag. Tjänsterna ska ordnas så att studeranden erbjuds möjlighet till ett personligt samtal antingen med psykolog eller med kurator senast den sjunde skoldagen efter kontakt. Om ärendet är akut ska samtalet ordnas samma eller följande skoldag. Psykologen eller kuratorn avgör hur brådskande ärendet är.

Studerandehälsovårdens tjänster erbjuds de unga som studerar i gymnasiet. Studerandena kallas under första året till en hälsogranskning som utförs av hälsovårdaren, de erbjuds möjligheten till en läkargranskning antingen det första eller andra året. Det är viktigt att genom hälsogranskningen få en helhetsuppfattning om studerandens hälsa och välmåga samt ge handledning om hälsofrämjande val. Utöver hälsofrämjandet är studerandehälsovårdens mål att identifiera studerandena som behöver särskilt stöd så tidigt som möjligt.

Studerande i uppåtdåldern besöker studerandehälsovården för förhandsgranskning både hos hälsovårdaren och hos läkaren.

I studerandehälsovården genomförs såväl på individ- som gruppnivå planmässig hälsorådgivning och -handledning som tar studerandenas behov i beaktande.

Inom studerandehälsovården samarbetar man också med andra skötarinstanser och hänvisar klienter till mentalvårds-, missbrukarvårds- och sexualhälsotjänster.

4.3.2 Hur den sektorsövergripande expertgruppen till stöd för en enskild studerande sammansätts, hur samtycke inhämtas och hur man deltar i arbetet

Den sektorsövergripande expertgruppen sammankallas för utredning av en studerandes eller studerandegrupps behov och för ordnande av studerandevårdstjänster när man behöver sektorsövergripande perspektiv och kunnande. Gruppen sammankallas av den representant för undervisningspersonalen eller studerandevården som är orolig över studerandes situation. Den som sammankallar gruppen diskuterar först sin oro och gruppens sammansättning med studeranden och vid behov studerandens vårdnadshavare. I gruppen deltar de anställda inom studerandevården och undervisningen som fått tillstånd. Det är möjligt att be också andra experter om råd och konsultering i behandlingen av ärendet. Också samarbetspartner utanför skolan och nära anhöriga till studeranden kan vid behov delta i gruppen. Studeranden har rätt att förbjuda vårdnadshavaren att delta i behandlingen av sitt ärende, om det finns vägande skäl och en yrkesperson inom social- och hälsovårdsbranschen bedömer att studeranden är tillräckligt mogen att besluta om saken.

4.3.3 Hur studerandevårdsjournalerna utarbetas och förvaras samt hur en ansvarsperson för utbildningsanordnarens studerandevårdsregister utses

Elevhälsojournalerna införs i elevhälsoregistret som avses i lagen. De som deltagit i behandlingen av ärendet och andra personer som fått tillstånd får ta del av anteckningarna. I registret införs elevhälsojournalerna, som upprättas inom den sektorsövergripande individuella studerandevården, samt övriga handlingar som gäller den enskilda studeranden och som upprättats eller erhållits i samband med uppgifter i anslutning till den. Den personuppgiftsansvarige utser för registret en ansvarsperson som från fall till fall fastställer användarrättigheterna för uppgifter som införs i registret. Kommunens utbildningsdirektör är ansvarsperson för elevhälsoregistret.

4.3.4 Anordnandet av nödvändig studerandevård i samband med en skriftlig varning och avstängning för viss tid eller i samband med att den studerande förvägras att delta i undervisning

Utbildningsanordnaren ser till att den studerandevård som behövs ordnas för en elev som fått en disciplinär åtgärd som avses i 41 § 1 momentet i gymnasielagen eller som med stöd av 41 § 2 eller 3 momentet förvägrats rätt att delta i undervisningen för den återstående dagen och högst tre arbetsdagar.

4.3.5 Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för den studerande under skoldagen vid läroanstalten

För permanenta specialdieter fyller vårdnadshavaren / studeranden i en anmälan om behov av specialdiet. Vid födoämnesallergier ska det som bilaga till blanketten ingå ett läkarutlåtande om behov av undvikande diet. Läkarutlåtandet ska vara mindre än två år gammalt. Blanketten, som finns på kommunens webbplats, fylls i elektroniskt. Föräldrarna anmäler religiösa och etiska matbegränsningar på samma elektroniska blankett. Anordnaren av skolbispisningen får kännedom om anmälningarna.

Helhetsansvaret för behandling av den ungas sjukdom och givande av medicinering vilar alltid på föräldrarna. Den unga och hans föräldrar ska berätta för läroanstalten om sjukdom och behandling av den. Om den unga har en allvarlig eller långvarig sjukdom är det möjligt att från fall till fall ordna en förhandling där man utreder hur den unga klarar sig och man kommer överens om nödvändiga specialarrangemang. Man kommer överens om förhandlingen så fort som möjligt efter konstaterandet av sjukdomen, och också läroanstaltens personal kan föreslå förhandling när det är uppenbart att den ungas mående har förändrats.

Om den unga befinner sig i en nödsituation, t.ex. epilepsianfall, insulinchock eller allvarlig allergisk reaktion, har var och en som hör till personalen skyldighet att hjälpa enligt sin bästa förmåga.

4.3.6 Hur sjukvårdstjänster inom studerandehälsovården ordnas och hur de studerande hänvisas till dem

Till studerandehälsovården hör också ordnande av sjukvårdstjänster för studerande. Tidsbeställningen till läkaren inom studerandehälsovården sker via läroanstaltens hälsovårdare. De studerande kan också använda hälsocentralens tjänster.

5. Sättet att ordna samarbete med de studerande och deras familjer samt med dem som arbetar vid läroanstalten och andra aktörer som bidrar till de studerandes välbefinnande

Elev- och studerandevården är en gemensam uppgift för alla som arbetar i förskolan samt i skolgemenskapen och läroanstalter samt för elev- och studerandevårdstjänsternas personal. Olika aktörers och samarbetspartners delaktighet är väsentligt i planeringen, förverkligandet och utvärderingen av verksamhetssätten inom elev- och studerandevården. Detta förutsätter gemensamma verksamhetssätt och samarbete i synnerhet mellan utbildningsanordnaren och välfärdsområdet.

5.1 Förskoleundervisning

5.1.1 Barnens, vårdnadshavarnas, förskoleundervisningspersonalens och elevvårdstjänsternas delaktighet i uppgörandet av utbildningsanordnarens elevvårdsplan och fullföljandet av gemensam elevvård

Personalen kartlade förskolebarnens tankar om mobbning med hjälp av en enkät. Vårdnadshavarna erbjöds möjlighet att delta i uppgörandet av en elevvårdsplan med hjälp av en enkät som riktades till dem. Den information man fick in genom enkäterna användes i uppgörandet av en elevvårdsplan för kommunen.

Fullföljandet av gemensam elevvård är en gemensam uppgift för förskoleundervisningspersonalen och elevvårdstjänsterna. Även barnens och vårdnadshavarnas delaktighet i planeringen, genomförandet och utvärderingen av tillvägagångssätten inom elevvården är central. Även barnen och vårdnadshavarna kallas till den gemensamma elevvårdsgruppens möten. Vid verksamhetsstället inom förskoleundervisningen ordnas aktiviteter enligt elevvårdens årsklocka till exempel med teman som säkerhet, delaktighet, användning av och åldersgränser för media, gemenskap och att växa som skolelev samt aktuella teman som kommer upp i förskoleundervisningsgrupperna. Också vårdnadshavarna har möjlighet att lyfta fram ärenden och teman som de önskar man tas upp inom förskoleundervisningen.

Utöver deltagandet i den gemensamma elevvårdsgruppens möten möjliggörs barnens delaktighet i planeringen, genomförandet och utvärderingen av tillvägagångssätten inom elevvården till exempel genom att höra barnen, genom verksamhet i smågrupper och möten för barnen. Barnen intervjuas och uppmuntras till att berätta sina önskemål, iakttagelser och eventuella bekymmer i fråga om förskoleundervisningens verksamhet och förskolegemenskapens välbefinnande för personalen och vårdnadshavarna.

5.1.2 Inskolning av förskoleundervisningens personal och övrig personal och säkerställande av deras kunskaper i det gemensamma arbetet

Elevvårdsplanen och dess praxis har bifogats till småbarnspedagogikens och förskoleundervisningens inskolningssystem, Intro. Föreståndaren för verksamhetsstället inom förskoleundervisningen ansvarar för att personalen som arbetar med förskoleundervisning känner till och kan principerna för

ordnandet av förskoleundervisning. Föreståndaren ser som en del av säkerhetsplaneringen för verksamhetsstället bland annat till personalens kunskaper i första hjälpen och personalens beredskap i krissituationer.

5.1.3 Mångprofessionellt samarbete inom elevvården i samband med intensifierat och särskilt stöd

Det intensifierade eller särskilda stödet som barnet får kan kompletteras med tjänster inom elevvården och den mångprofessionella sakkunniggruppen. Den mångprofessionella sakkunniggruppens tjänster består till exempel av ett mångvärderingsteam (Moppi), serviceteam, kommunteam och en rehabiliteringsarbetsgrupp. Man kan göra en begäran om konsultation med låg tröskel.

Man kan göra en remiss till mångvärderingsteamet då ett barn i rådgivningsåldern har behov av stöd på flera delområden inom uppväxt och utveckling, eller då familjen har behov av olika typer av stöd och stödåtgärderna som vidtagits i barnets uppväxtmiljö har visat sig vara otillräckliga. Då barnets eller familjens situation verkar kräva utvärdering, kan man med låg tröskel lämna in en remiss eller begäran om konsultation till mångvärderingsteamet Moppi.

5.1.4 Samarbete mellan förskoleundervisningen och andra instanser som stöder barnens välbefinnande

Man samarbetar alltid med instanser som stöder barnens välbefinnande, såsom familjerådgivningen, barnskyddet och den specialiserade sjukvården, då familjen så önskar. Då barnets välbefinnande äventyras tar man i enlighet med socialvårdslagen (35 §) kontakt med socialtjänsterna eller socialtjänsterna för barnfamiljer vid Västra Nylands välfärdsområde tillsammans med vårdnadshavarna för att få en bedömning av servicebehovet. Om anmälningströskeln för barnskyddet (barnskyddslagen § 25) överskrids, gör man en skriftlig barnskyddsanmälan.

Om barnet hänvisats till tjänster inom den specialiserade sjukvården, samarbetar man med den vårdande instansen. Vid behov kan förskoleundervisningen vid separat begäran till den vårdande instansen skriva en beskrivning som baserar sig på de iakttagelser man gjort om barnet och kalla den vårdande instansen till diskussion om barnets förskoleundervisningsplan.

5.1.5 Informering om principer och tillvägagångssätt för gemensam och individspecifik elevvård till barn, vårdnadshavare, personal och samarbetspartner

Barnet övergår för första gången till elevvårdstjänsterna då förskoleundervisningen börjar. Då kan elevvården vara en ny sak för många barn och vårdnadshavare. Därför är det viktigt att personalen inom förskoleundervisningen berättar på vilka sätt man inom förskoleundervisningen tar hand om både gemenskapens och om enskilda barns välbefinnande och hälsa.

Föreståndaren för verksamhetsstället inom förskoleundervisningen ansvarar för informeringen om frågor som gäller elevvården. Man informerar om elevvårdstjänsterna vid föräldrakvällarna. I början av hösten kommer man tillsammans med representanterna för elevvårdstjänsterna (hälsovården, psykologen och kuratorn) om det kommande läsårets konsultationspraxis och man informerar hela personalen om dem. Representanterna för elevvårdstjänsterna presenterar sig för vårdnadshavarna, personalen och barnen med hjälp av en video och deras aktuella kontaktuppgifter är tillgängliga för vårdnadshavarna och personalen.

Man avtalar läsårsvis om vilka ärenden som behandlas vid de verksamhetsställespecifika gemensamma elevvårdsgruppernas möten och vilka tidpunkter mötena ordnas och de skrivs in i elevvårdens årsklocka. I årsklockan införs också aktiviteterna inom förskoleundervisningens elevvård. Mötets föredragningslista delas ut i samband med möteskallelsen och delges deltagarna för kännedom. Över mötet skrivs en promemoria som är offentlig och kan läsas av vårdnadshavarna.

Aktuell och tillräcklig information är en förutsättning för tillgången till stöd inom elevvården och delaktigheten av barn, vårdnadshavare, elevvårdstjänsterna och andra samarbetspartner.

5.2 Grundläggande utbildning

5.2.1 Hur eleverna, vårdnadshavarna, utbildningsväsendets personal och elevvårdstjänsternas personal tar del i utarbetandet av utbildningsanordnarens elevvårdsplan och genomförandet av mångprofessionella elevvården

Inom den grundläggande utbildningen har föräldraföreningarna kunnat kommentera elevvårdsplanen. Cheferna inom elevvårdstjänsterna har deltagit i utarbetandet av den kommunspecifika elevvårdsplanen.

I skolans grupp för den mångprofessionella elevvården utvärderas genomförandet av skolans elevvård och behövliga ändringar görs i läsårsplanen.

Medlemmar i den mångprofessionella elevvårdsgruppen är utöver rektorn/biträdande rektorn skolkuratoren, skolpsykologen, skolhälsovårdaren/studerandehälsovårdaren, specialläraren och på årskurserna 7–9 studiehandledarna och skolcoacherna. Dessutom kan representanter för elever, vårdnadshavare, skolans undervisnings- och övriga personal samt samarbetspartner kallas med till den gemensamma elevvårdsgruppen. I synnerhet är elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet en viktig del av det gemensamma elevvårdsarbetet.

5.2.2 Hur man ser till att skolans undervisningspersonal och den övriga personalen introduceras i och innehar den kompetens som behövs inom den gemensamma elevvården

Rektorn svarar för att hela personalen introduceras i praxis inom den gemensamma elevvården. Personalen ska känna till skolans planer (säkerhetsplan, antimobbning, förebyggande av trakasserier och våld, skolfrånvaro osv.) och följa de givna anvisningarna.

5.2.3 Det sektorsövergripande samarbetet inom elevvården i samband med intensifierat och särskilt stöd, flexibel grundläggande utbildning och sjukhusundervisning

Skolorna kan ha ett pedagogiskt stödteam som stöder lärandet och identifierar, förebygger och lindrar hinder för lärande. Det pedagogiska stödteamet är underställt lagen om grundläggande utbildning. Stödteamet går varje år igenom behovet av pedagogiskt stöd hos alla elever i skolans alla undervisningsgrupper. Teamet planerar, handleder och följer upp utfallet av det pedagogiska stöd som eleverna får. Stödteamet behandlar de pedagogiska bedömningarna och utredningarna gällande eleverna. Man skriver ett protokoll över stödteamets möten. Stödteamets sammansättning och verksamhet fastställs i skolans läsårsplan.

Inledandet av intensifierat stöd ska basera sig på en pedagogisk bedömning. De lärare som undervisar eleven utarbetar en pedagogisk bedömning. De pedagogiska bedömningarna behandlas vid behov i sektorsövergripande samarbete med personalen inom elevvården antingen i pedagogiska stödteam eller genom konsultation. De pedagogiska målen och medlen för intensifierat stöd planeras i samarbete mellan eleven, vårdnadshavaren och de lärare som undervisar eleven och antecknas i elevens plan för lärande. Den fastställda tidpunkten för inledandet, fortsättningen eller avslutandet av intensifierat stöd antecknas i den pedagogiska bedömningen och elevregistret.

Ifall elevens utveckling inte trots givande av intensifierat stöd framskrider på önskat sätt inleds beredning av den pedagogiska utredningen för beslut om särskilt stöd. Om det framkommer behov av särskilt stöd meddelas eleven och vårdnadshavarna om behovet. De lärare som undervisar eleven utarbetar en pedagogisk utredning. De pedagogiska utredningarna behandlas vid behov i sektorsövergripande samarbete med personalen inom elevvården antingen i pedagogiska stödteam eller genom konsultation. Elevvårdspersonalen bedömer om det utöver pedagogiska stödåtgärder också behövs stöd från elevvården eller utredningar, t.ex. psykologisk eller medicinsk utredning, social utredning eller hänvisning till stödåtgärder utanför skolan. Innan beslut om särskilt stöd fattas hörs eleven och elevens vårdnadshavare eller en laglig företrädare för eleven.

Målen för och medlen för särskilt stöd planeras i den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas (IP) i samarbete med eleven, vårdnadshavaren och de lärare som undervisar eleven.

Samarbete i samband med flexibel grundläggande utbildning

Elever väljs till flexibel grundläggande utbildning på grundval av elevens och vårdnadshavarnas ansökan och intervju med eleven. Situationen gällande elevens skolgång kartläggs vid ansökan. De lärare som undervisar eleven utarbetar vid behov en pedagogisk bedömning eller en pedagogisk utredning. Lärarna kan begära konsultation av andra medlemmar i sakkunniggruppen som samlats för elevens ärenden för att få en heltäckande bild av elevens helhetsituation. Samarbetet mellan eleven, vårdnadshavaren, läraren och eventuell behövlig elevvårdspersonal genomförs enligt de åtgärder som antecknats i elevens plan för lärande eller IP:n. Vårdnadshavarens stöd till den unge är ytterst viktig med tanke på framgång. Läraren samarbetar intensivt med andra samarbetsparter som stöder elevens skolgång.

Samarbete med sjukhusundervisning

Undervisningen av elev i specialiserad sjukvård ordnas i första hand i elevens egen skola. Undervisning och stöd ordnas i den omfattning som hens hälsa, pedagogiska specialbehov och vård- och rehabiliteringsåtgärder inom den specialiserade sjukvården förutsätter. Eleven har alla skolans stödåtgärder i enlighet med trestegsstödet till sitt förfogande i sin egen skola. Elevvårdstjänsterna ordnas av den sändande skolan.

Ifall undervisningen ordnas som sjukhusundervisning i stället för i den egna skolan genomförs förflyttningen som sektorsövergripande samarbete mellan vårdnadshavaren, utbildningsanordnaren, sjukhusundervisningsenheten och den specialiserade sjukvården. Sjukhusundervisningen är grundläggande utbildning som ges i samband med specialiserade sjukvård för elever i öppen vård eller avdelningsvård. För ordnande av stödåtgärder och undervisning för eleven ordnas både i ankomst- och avslutningsskedet ett nätverksmöte som koordineras av sjukhusundervisningen, till vilken en behövlig sektorsövergripande sakkunniggrupp sammanställs. Eleven återgår till den undervisning i vilken hen deltog före övergången till sjukhusundervisning.

5.2.4 Samarbetet med andra aktörer som stöder elevernas välbefinnande

Det centrala i samarbete som genomförs med aktörer utanför skolan är att säkerställa stödjandet av elevens helhetsbetonade välmående. Eleven, vårdnadshavarna och varje instans som stödjer eleven har en klar bild av hur och med vem elevens ärenden befrämjas. Utgångspunkten för ett fungerande samarbete är ömsesidig respekt mellan eleven, familjen och aktörerna. Samspelet är öppet, respekterande och förtroendefullt.

Ifall eleven stöds av instanser utanför skolans aktörer (t.ex. barnskydd, specialiserad sjukvård, Ankarteamet) är det bra att i samarbetet och utbytet av information utnyttja bl.a. nätverksträffar för att kartlägga helhetssituationen. Avsikten är att sammankalla de centrala aktörerna med tanke på stödjandet av eleven. På så sätt kan man undvika överlappande stödfunktioner och planera de mest ändamålsenliga åtgärderna med tanke på eleven.

Skolan kan bjuda in externa aktörer till möten som ordnas av skolan enligt elevvårdens årsklocka.

5.2.5 Hur eleverna, vårdnadshavarna, personalen och samarbetspartnerna informeras om principerna för och verksamheten inom den gemensamma och individuella elevvården

Principerna för den gemensamma och den individuella elevvården beskrivs i utbildningsanordnarens elevvårdsplan som finns att läsa på kommunens webbplats.

Dessutom behandlas principerna för den gemensamma och individuella elevvården på de skolspecifika lärarmötena. Vårdnadshavarna informeras om dessa principer och verksamheten till exempel genom infobrev eller på föräldrakvällar. Elevvårdens personal går runt i klassrummen och berättar om elevvårdens verksamhet.

5.3 Gymnasieutbildning

5.3.1 Hur de studerande, vårdnadshavarna, undervisningsväsendets personal och studerandevårdstjänsternas personal deltar i utarbetandet av utbildningsanordnarens studerandevårdsplan och genomförandet av den gemensamma studerandevården

Gymnasiestuderanden och hans vårdnadshavare ges tillräckligt med information om tjänster och praxis som gäller dem.

Studerandekårerna har fått kommentera det avsnitt som gäller gymnasiet i studerandevårdsplanen. Cheferna inom studerandevårdstjänsterna har deltagit i utarbetandet av den kommunspecifika studerandevårdsplanen.

5.3.2 Hur man ser till att gymnasiets undervisningspersonal och den övriga personalen introduceras i och innehar den kompetens som behövs inom den gemensamma studerandevården

Lärarna introduceras årligen i studerandevårdsplanen, som delas ut till dem med bilagor på en elektronisk plattform. Föräldrarna och studerandena kan se planen på gymnasiets webbplats.

5.3.3 Samarbetet med utomstående samarbetspartner

Ungdomsväsendet, LUVN, familjetjänsterna och barnskyddet är centrala samarbetspartner till studerandevården, och läroanstalten samarbetar vid behov med polisen eller andra myndigheter. Samarbetet styrs av läroinrättningens verksamhetsanvisningar för akuta kriser och hotfulla och farliga situationer.

Med remiss av läkare kan studeranden hänvisas till bedömning av vårdbehov eller fortsatta undersökningar i specialiserad sjukvård. När det gäller gymnasiestuderande från andra orter sker vårdhänvisning och samarbete vid behov också med serviceproducenterna i den ungas bostadsort.

5.3.4 Hur de studerande, vårdnadshavarna, personalen och samarbetsparterna informeras om principerna för och verksamheten inom den gemensamma och individuella studerandevården

Principerna för den gemensamma och den individuella studerandevården beskrivs i utbildningsanordnarens studerandevårdsplan, som finns att läsa på kommunens webbplats. Dessutom behandlas principerna för den gemensamma och individuella elevvården på skolspecifika lärarmöten. Vårdnadshavarna informeras om dessa principer och verksamheten till exempel genom infobrev eller på föräldrakvällar.

6. En plan för hur de studerande ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier samt åtgärder för att främja de studerandes hälsa och välbefinnande

Barnet, eleven och den studerande har rätt till en trygg skolmiljö. Det innebär såväl fysisk, psykisk, social och pedagogisk trygghet. Utbildningsanordnaren bär ansvaret för systematisk utveckling av verksamhetskulturen, gemensam beredning och utarbetande av gemensamma tillvägagångssätt tillsammans med förskoleenheterna, skolorna och läroanstalterna i syfte att säkra tryggheten. Utbildningsanordnaren introducerar sin personal och elev- och studerandevårdstjänsternas personal i förfaringsätten i olika problemsituationer och sköter kommunikationen om och uppdateringen av planerna.

Mobbning definieras som att avsiktligt orsaka skada för en försvarslös elev. Mobbning har särdrag som skiljer från exempelvis gräl, trakasserier eller enstaka våldssituationer. Sådana egenskaper är bland annat upprepning, medvetenhet och maktutövning samt att mobbning ofta handlar om ett gruppfenomen. Mobbningen kan vara verbal (glåpord, förolämpningar eller förlöjligande), fysisk (knuffar eller slag), rikta sig mot egendom (ta eller avsiktligt förstöra saker) eller vara indirekt (manipulera gruppens medlemmar, sprida elaka rykten eller lögnar, utesluta ur gruppen).

Olika former av trakasserier kan exempelvis vara sexuella trakasserier samt trakasserier på grund av kön.

Sexuella trakasserier avser verbalt, ickeverbalt eller fysiskt oönskat beteende av sexuell natur. Sexuella trakasserier kränker en persons psykiska eller fysiska integritet genom att skapa en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning. Fysiska sexuella trakasserier kan vara sexuellt antastande som är straffbart som brott.

Sexuella trakasserier kan komma till uttryck åtminstone på följande sätt:

- sexuellt insinuerande gester eller miner
- osakligt prat som anspelar på sex eller tvetydiga skämt
- sexuellt insinuerande kommentarer eller frågor om kroppen, klädseln eller privatlivet
- osakliga sexuella innehåll, meddelanden, bilder eller videor i olika kanaler i sociala medier
- förslag eller krav på könsumgänge eller annat sexuellt umgänge

Trakasserier på grund av kön avser oönskat beteende som har samband med en persons könstillhörighet, könsidentitet eller könsuttryck som medvetet eller faktiskt kränker personens psykiska eller fysiska integritet och skapar en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning. Det är dock inte av sexuell natur.

6.1 Förskoleundervisning

Förskoleundervisningens personal identifierar vilken typ av våld, mobbning och trakasserier som förekommer inom förskoleundervisningen och har bundit sig till att medvetet och planmässigt förebygga förekomsten av dem. En plan inom elevvården för Kyrkslätts förskoleundervisning för skyddande av barn från våld, mobbning och trakasserier har uppgjorts i mångprofessionellt samarbete med elevvårdens anställda, förskoleundervisningens personal, barn och vårdnadshavare. Man ordnade en enkät om mobbning för barn i förskoleåldern och deras vårdnadshavare. Svaren på enkäten användes som en del av planen för förebyggande av mobbning.

De verksamhetsställesspecifika åtgärderna för att förebygga våld, mobbning och trakasserier skrivs in i den verksamhetsställesspecifika planen för pedagogiskt ledarskap. I den här planen beskrivs verksamhetsställesvis tillvägagångssätt och medel för förebyggande av våld, mobbning och trakasserier, ingripande i dem och fullföljande av uppföljningen. I planen skriver man också in uppföljning och utvärdering, och den uppdateras varje år. Utbildningsanordnaren har ansvaret att skola in sin personal och de sakkunniga inom elevvårdstjänsterna i tillvägagångssätten i olika problemsituationer samt ta hand om information och uppdatering av planerna.

Elevvårdens uppgift är att främja barnens välbefinnande och delaktighet samt förebygga förekomsten av problem. Förskoleundervisningsgrupperna samarbetar med elevvården. Inom förskoleundervisningen kan man med stöd av elevvården göra gemensamt arbete för att förebygga mobbning, trakasserier och våld. Det vore bra att ta in elevvården i samarbetet i förebyggande syfte redan i observationskedet, men även i problemsituationer i fråga om våld, mobbning och trakasserier samt i uppföljningen.

Avgörande för att förebygga mobbning är att stödja barnens kamratrelationer och hela gemenskapens välbefinnande. Förskoleundervisningspersonalens värderingar, ömsesidiga kommunikation samt fungerande samarbete mellan olika aktörer skapar underlag för hela gemenskapens välbefinnande. Modeller för språkbruk och stereotypiska antaganden om hur man ska agera överförs till barnen. Förskoleundervisningspersonalen skapar en atmosfär som respekterar mångfald och en verksamhetsmiljö som fungerar inkluderande, där barnen lär sig att människorna är olika men lika värda.

”Förstärkning av samhörigheten med hjälp av emotionell pedagogik, skapande av gemensamma regler, lekar för gruppbildning och sysslor som ökar sammanhållningen, en vuxen delar in lekgrupper och aktivitetsgrupper, som man ibland byter om. Man ingriper genast om man ser något som tyder på mobbning.” (Vårdnadshavare)

6.1.1. Åtgärder för att förebygga våld, mobbning och trakasserier

Stärkandet av barnens socioemotionella färdigheter fungerar förebyggande mot mobbning, trakasserier och våld. Dessa färdigheter är färdigheter som behövs då man kommunicerar och fungerar i samarbete med andra människor. Barnets temperament, person, barnets tidiga upplevelser av kommunikation, modellen som ges av omgivningen och barnets utvecklande faktorer inverkar på inläringen av socioemotionella färdigheter.

"Alla är bra på sitt sätt, man förstärker och fäster uppmärksamhet vid det goda som finns i var och en. En positiv attityd och atmosfär är mycket viktig. Alla behöver beröm och uppmuntran. Precis alla." (Vårdnadshavare)

Personalens närvaro, empatiska bemötande och positiva uppmuntrande stöd spelar en viktig roll i kommunikationssituationer och stöder inläringen av socioemotionella färdigheter. Inom förskoleundervisningen kan man förstärka barnets socioemotionella färdigheter genom att öva emotionella och empatiska färdigheter, säkerhets- och kompisfärdigheter. Förutom socioemotionella färdigheter kan man minska mobbning, trakasserier och våld genom att stöda utvecklingen av barnens självkänsla och bekräfta barnets självbild.

Kompisfärdigheter och gruppbildning

I enlighet med grunderna i läroplanen för förskoleundervisningen hänvisas barnen som individer och som grupp till att ta ansvar för sitt eget uppförande och för att man i gruppen inte mobbar, diskriminerar eller förorsakar fara för andra.

Det väsentliga i förebyggandet av mobbning, våld och trakasserier är att stöda barnens kamratrelationer. Barnen härmar vad de ser, testar och hittar på olika sätt att fungera i kommunikationssituationer. Icke önskat beteende kan i början vara slumpmässigt och oavsiktligt. Att observera och sätta ord på dessa situationer samt ingripa i dem spelar en nyckelroll i förebyggandet av att beteende blir planmässigt och avsiktligt, våld, mobbning och trakasserier.

Barnens kommunikativa färdigheter utvecklas då de får fungera och träna färdigheter med sina kamrater med stöd av personalen. Barnen lär sig identifiera och lösa situationer och konflikter på ett konstruktivt sätt. Konfliktsituationer är viktiga situationer med tanke på lärandet.

"Genom att på dagis och hemma prata med barnen om mobbning, hur den andra känner sig och hur man själv känner sig om man blir bemött på samma vis. I grupperna fästa uppmärksamhet vid barnens kommunikativa relationer, också över gruppgränserna. Bekanta sig med olikheter och mångfald." (Vårdnadshavare)

Grunden för en uppmuntrande och trygg inlärningsmiljö är lyckad gruppbildning. Gruppbildningen främjas planmässigt och målinriktat till exempel med hjälp av lekar för gruppbildning, genom att tillsammans med barnen göra upp regler för gruppen, genom att iaktta barnens kamratrelationer och genom att använda sig av iakttagelserna i bildandet av smågrupper och lekgrupper. Enligt principerna för inklusion har varje barn rätt att höra till gruppen, känna delaktighet och uppleva att hen är värdefull och trygg. Personalens empatiska, respekterande närvaro och handledning i kommunikationssituationer, lekar och utredning av konflikter är viktig. En atmosfär som respekterar alla, iakttar det goda och sätter ord på det stöder barnens uppväxt och utveckling.

Emotionella och empatiska färdigheter

"...empatisk fostran spelar en viktig roll liksom emotionella färdigheter! Som tur är har man lärt sig emotionella färdigheter på vår förskola och om det bara finns möjligheter att utöka det, skulle det stå i nyckelposition i förebyggandet av mobbning, så att barnen skulle få ett namn på sina känslor och lära sig konstruktiva kanaler att hantera dem..." (Vårdnadshavare)

Att öva emotionella färdigheter hjälper barnen att utveckla sin empatiska förmåga. Inom förskoleundervisningen skapas ett tryggt rum för barnen att öva på att reglera sina känslor och man funderar tillsammans på lämpliga sätt att visa sina känslor. Att öva medkänsla och vad som är rätt och fel (moral och värderingar) stöder utvecklingen av barnens empatiska förmåga. Tillsammans med barnen lär man sig att identifiera och lösa konflikter på ett konstruktivt sätt till exempel med hjälp av modellen för så kallat droppingripande. Modellen för droppingripande (på finska) är ett tillvägagångssätt som är avsett för förebyggande av mobbning och trakasserier mellan små barn.

"Man skulle kunna rita, eller skriva, pyssla, leka, sjunga eller demonstrera de där mobbningarna. Det hjälper att förstå. Om till exempel mjukisdjuren retar varandra, att vad borde de göra." (Barn)

Som stöd i övandet av färdigheterna använder man i grupperna till exempel barnlitteratur och drama. Som material kan man till exempel använda sig av Folkhälsans material Kompiskunst och Stegen samt Se det goda – materialet, Gnissel i förskoleklass-materialet eller olika känslkort.

Säkerhetsfärdigheter och fostran i kroppskänedom

Personalen bekräftar medvetet barnens säkerhetsfärdigheter i vardagen. Genom att öva säkerhetsfärdigheter lär sig barnen respektera sin egen kropp och varandras kroppar och människovärde. Med hjälp av fostran i kroppskänedom och säkerhetsfärdigheter lär sig barnen att försvara sina gränser och ta hand om sig själv. Med hjälp av säkerhetsfärdigheter får barnen beredskap att skydda sig själva i situationer med våld, trakasserier och mobbning. Personalen visar barnen kommunikationssituationer och hur man respekterar andra. Barnen lär sig att lita på sig själva, får en modell och övning på hur man kan handla i otrevliga situationer. En bra säkerhetsfärdighet för ett barn är till exempel att kunna säga "nej" och vid behov lämna platsen. Barnen uppmuntras till att berätta om sina bekymmer och rädslor för en pålitlig vuxen. I förskoleundervisningen stöder man barnens beredskap att be om och skaffa hjälp samt agera säkert och med respekt för andra i vardagliga situationer.

"Säg stopp. Man kan gå därifrån. Berätta för en vuxen. Berätta för syskon eller kusiner. Berätta för en kompis. Men man borde alltid berätta för nån." (Barn)

"Man sku försvara sin kompis och säga att vi går tillsammans och berättar för en vuxen vad den andra har gjort. Om man ser att nån mobbar kan man säga till den att sluta." (Barn)

Inlärningsmiljö och bildstöd

I planeringen och bearbetningen av den fysiska inlärningsmiljön beaktas att den stöder förebyggande av våld, mobbning och trakasserier. I inlärningsmiljön kan gruppens gemensamma regler vara framlagda som illustrationer, material som uttrycker mångfald (böcker, leksaker, bilder) samt material som gäller socioemotionella färdigheter (till exempel känslomätare, känslbilder, plats för avkoppling, böcker, bilder på trevligt kamratskap och berättelser om kompisfärdigheter). Utnyttjande av bildstöd gör det möjligt för barnen att vara delaktiga i kommunikationssituationer oavsett kunskapsnivå i undervisningsspråket.

6.1.2 Åtgärder för att utreda förekomsten av våld, mobbning och trakasserier

Förekomsten av mobbning, trakasserier och våld inom förskoleundervisningen följs upp aktivt under hela verksamhetsåret. Barnen iakttas mångsidigt i olika situationer (lekar, övergångar, ledd verksamhet, inomhus och utomhus).

Personalen skapar en förtrolig relation till barnen och en öppen atmosfär för diskussion. Personalen diskuterar med barnen och man kan fråga barnen om mobbning och saker som gäller mobbning. Man kan intervjua och iaktta barnen och utgående från det här till exempel skapa ett sociogram för att illustrera barnens kamratrelationer. Uppgifterna används i planeringen av verksamheten.

Man diskuterar med vårdnadshavarna om vikten av förebyggande av våld, mobbning och trakasserier samt söker tillsammans metoder att skydda barnen från sådana situationer. Gemensamma saker kan behandlas tillsammans med vårdnadshavarna vid den gemensamma elevvårdens möten eller andra möten som riktar sig till vårdnadshavare.

6.1.3 Åtgärder för ingripande i problemsituationer som gäller våld, mobbning och trakasserier

"Prata lite med den där mobbaren och visa att man måste göra bättre. Den vuxna borde hjälpa mobbaren att förstå hur den andra tycker att mobbning känns, så sku den inte mobba. Man borde lära oss att göra bättre och vara en trevlig kompis. Man har lärt oss mycket och vi har lärt oss såna saker." (Barn)

Lagen styr verksamheten

Anställda inom förskoleundervisning ska handla förebyggande samt förutse, iaktta och utvärdera situationer. Trots förebyggande kan det förekomma mobbning, trakasserier eller våld. Personalen ska identifiera och ingripa omedelbart på gemensamt överenskomna vis i mobbning, trakasserier och våld.

Agerande vid våld, mobbning eller trakasserier

- Man ingriper i situationen och agerar på det sätt och med det allvar som situationen kräver.
- Vid behov ges första hjälpen. (Beakta offer, förövare och utomstående.)
- Vårdnadshavarna meddelas om det skedda och vid behov behandlas saken med vårdnadshavarna.
- Daghemsföreståndaren informeras om saken.

VID BEHOV

- Ordningsmakten kallas till platsen.
- Man gör en anmälan om hot- och risksituation samt brottsanmälan och/eller barnskyddsanmälan.
- Man tar hand om eftervården.
 - Hänvisning till elevvården, t.ex. för diskussion med förskoleundervisningens kurator, psykolog eller rådgivningens/välfärdsområdets hälsovårdare. Vid behov läkarundersökning.

Personalen är skyldig att ingripa omgående i mobbning, trakasserier och våld. Man ingriper i situationen på ett sätt som respekterar alla parter med beaktande av offret och förövaren och vid behov utomstående. Då mobbning, trakasserier eller våld framkommer, bedömer personalen situationen och behandlar saken med barnen. Man informerar vårdnadshavarna och vid behov agerar i samarbete med vårdnadshavarna.

Lagen styr daghemmets personal till anmälningsskyldighet. Daghemmets föreståndare och lärare har skyldighet att om de fått kännedom om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som förekommit i inlärningsmiljön eller på väg till förskoleundervisningen eller på väg hem informera vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den som misstänks för detta och för den som utsatts för detta. Dessutom gäller anmälningsskyldigheten myndighetssamarbete (socialväsendet och/eller polisen).

Lagen om grundläggande utbildning 29 § 7 mom. (21.8.1998/628)

"Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i studiemiljön eller under skolvägen och som kommit till hans eller hennes kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den elev som misstänks för detta och för den elev som utsatts för detta."

Barnskyddslagen § 25 (13.4.2007/417)

"De som är anställda eller innehar ett förtroendeuppdrag hos någon av följande aktörer, eller som utför motsvarande uppgifter i ett uppdragsförhållande eller som självständig yrkesutövare, samt alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att utan dröjsmål och trots sekretessbestämmelserna göra en anmälan till välfärdsområdet, om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds." (08.7.2022/610)

Personalen kan begära hjälp av elevvårdstjänsterna. Du hittar information om tillvägagångssätten och åtgärderna för hänvisning av barnet (den som blivit utsatt och den som gjort det) till elevvårdstjänsterna i kapitel 3.

Vid behov kan man begära utomstående hjälp till konsultation och behandling av situationer. Man kan begära hjälp till exempel av hälsostationen, ordningsmakten, polisen, socialförvaltningen, barnskyddet, församlingen. Dessutom kan arbetstagaren vid behov begära stöd för egen del hos sin företagshälsovård.

Barnens och vårdnadshavarnas önskemål och synpunkter

"Om det förekommer mobbning skulle förstås vilja att pedagogerna i första hand ingriper men jag önskar att man också berättar öppet om saken för vårdnadshavarna." (Vårdnadshavare)

"Jag vill genast få informationen, jag skulle vilja att saken behandlas både i förskolan och vid behov också så att allas föräldrar deltar tillsammans, om situationerna så kräver!"

Vårdnadshavarna lyfte i enkätsvaren fram att de önskar att sakerna behandlas öppet, ärligt och i realtid och önskar gemensam diskussion om saken. Vårdnadshavarna lyfte också fram att de önskar att saken behandlas också med barnen, så att barnen själva funderar på saken tillsammans med personalen. Vårdnadshavarna lyfte också fram att de önskar information om eget barn mobbar, så att saken kan diskuteras hemma.

6.1.4 Praxis som förutsätts för uppföljningen av mobbning, våld och trakasserier

Ett barn (den som gjort något eller har blivit utsatt) som behöver stöd hänvisas till elevvårdstjänsterna. Åtgärder som behövs för att ordna stödåtgärder inom individuell elevvård hittar du i kapitel tre.

Man kommer överens om eftervården och uppföljningen från fall till fall individuellt. Man gör en plan över tidtabellen, arbetsfördelningen och tillvägagångssättet. Planen införs i barnets personliga elevvårdsjournal.

6.1.5 Krisplan

I utbildningsanordnarens elevvårdsplan ingår en krisplan i vilken man beskriver verksamheten i plötsliga kriser, hotfulla och farliga situationer. Krisplanen för småbarnspedagogiken i Kyrklätt, Småbarnspedagogikens säkerhetshandbok, finns på småbarnspedagogikens intranät.

I planen för förebyggande av våld, mobbning och trakasserier har använts som källa.

- Läroplanen för förskoleundervisning 2014
- Grunderna för läroplanen för förskoleundervisning BILAGA 4607-2022
- Befolkningsförbundet, droppingripande
- THL, Emotionella och säkerhetsfärdigheter för barn, läromaterial i fostran i emotionella och säkerhetsfärdigheter
- OPH, Publikationen Stöd av barnens socioemotionella färdigheter inom småbarnspedagogiken

6.2 Grundläggande utbildning

Varje elev har rätt till en trygg studiemiljö. I utbildningsanordnarens elevvårdsplan ingår planer för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier samt åtgärder för att främja elevernas hälsa och välbefinnande. Planen tar hänsyn både till elevernas välbefinnande sinsemellan och välbefinnandet mellan eleverna och de vuxna i skolan.

I utbildningsanordnarens elevvårdsplan ingår också en krisplan. Denna krisplan har utarbetats på allmän nivå som stöd för Kyrklätts kommuns skolor för hanteringen av undantagssituationer och för beredskap inför sådana.

I denna plan beskrivs information och åtgärder på utbildningsanordnarnivå. De skolspecifika uppgifterna och åtgärderna beskrivs separat i bilagan till denna plan. Kyrklätts skolor har dessutom skolspecifika krisplaner, vilka fungerar som praktiska arbetsredskap i skolvardagen.

6.2.1 Åtgärder för att förebygga våld, mobbning och trakasserier

Genom skolans ordningsregler samt de klassvis överenskomna verksamhetsmodellerna strävar man efter att skapa en sådan respektfull och delaktig stämning och verksamhetskultur där man inte tillåter mobbning och man omedelbart ingriper i mobbning och trakasserier. Det förebyggande arbetet är avgörande. Var och en medlem i personalen är skyldig att agera förebyggande och omedelbart ingripa i mobbning, våld och trakasserier som hen får kännedom om.

I Kyrksläotts skolor används klassspecifika välfärdsplaner. Avsikten är att i planerna anteckna alla de åtgärder som riktar sig mot välbefinnande i klassen samt att samtidigt också förebygga mobbning. Det är eleverna som har det största inflytandet på välfärdsplanen. Välfärdsplanerna uppdateras alltid i början av läsåret.

På allmän nivå kan mobbning, våld och trakasserier förebyggas på bland annat följande sätt:

- skolan har fungerande ordningsregler som är bekanta för eleverna och personalen
- i klasserna kan man komma överens om klassspecifika verksamhetsätt och överenskommelser för att upprätthålla arbetsro och förebygga mobbning
- ny eller tillfällig personal introduceras i skolans verksamhetsätt
- effektiv rastövervakning
- i skolan ordnas vänelevsverksamhet
- vid behov genomförs enkäter om välmående
- temat behandlas vid lärarmöten och vid tillställningar för vårdnadshavare
- det görs klart för eleverna att våld, mobbning eller trakasserier inte godkänns i någon situation eller någon form
- elever och vårdnadshavare informeras om hur man i skolan agerar i mobbningsituationer
- betydelsen av en god klassanda beaktas i det förebyggande arbetet, det används tid för att bilda grupper av klasserna
- eventuella konflikter förutspås bland annat då grupper bildas
- elevvårdens arbetstagare kan ordna olika tillställningar
- eleverna uppmuntras att berätta om mobbning eller andra saker som påverkar välmående till någon vuxen i skolan

6.2.2 Åtgärder för att följa upp förekomsten av våld, mobbning och trakasserier

Förekomsten av våld, mobbning och trakasserier följs upp med hjälp av regelbundna skol-, årskurs- eller klassspecifika enkäter. I klasserna kan användas vid behov i uppföljningen sociogram som strukturerar relationerna inom gruppen.

Utbildningsanordnaren följer också upp användningen av fostrande och disciplinära åtgärder enligt vad som beskrivits i den lokala läroplanens kapitel 5.3 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder.

Elevvårdsgruppen ansvarar för planering, utveckling, genomförande och bedömning av skolans elevvård. Gruppen är alltid mångprofessionell. I elevvårdsgruppen behandlas ärenden på allmän och gemenskapsnivå och då riktar sig arbetet mot gruppen, klassen, gemenskapen och studiemiljön. Elevvårdsgruppen sammanställer information om skolgemenskapens säkerhet och välbefinnande (bl.a. förekomsten av mobbning) samt följer upp och evaluerar läget för säkerheten och välbefinnandet i gemenskapen och grupperna samt effekterna av det gemensamma arbetet för välbefinnande.

6.2.3 Åtgärder för att ingripa i problemsituationer som gäller våld, mobbning och trakasserier

Åtgärder för att ingripa i problemsituationer som gäller våld, mobbning och trakasserier omfattar från fall till fall:

- avbryta händelsen (t.ex. åtgärder för att trygga säkerheten)
- reda ut det skedda med de berörda parterna

- använda behövliga fostrande och disciplinära åtgärder
- ordna behövliga stödåtgärder
- informera vårdnadshavare om det skedda enligt den lagstadgade skyldigheten samt övrigt samarbete med vårdnadshavare
- meddela övriga myndigheter om det skedda enligt lagstadgade skyldigheter samt övrigt samarbete med myndigheter
- följa upp det som skett

Ingripande i elevers osakliga beteende har beskrivits i den lokala läroplanens kapitel 5.3 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder. Gemensamma metoder för ingripande i alla skolor är:

Metod	Precisering
Styrning till sakligt beteende	Skolans personal styr eleverna till korrekt uppförande. Eleverna är skyldiga att uppföra sig korrekt. En elev ska låta bli att mobba eller diskriminera samt handla så att eleven inte äventyrar andra elevers, skolgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa.
Reda ut trakasserier, mobbning, diskriminering och våld samt meddela vårdnadshavarna	Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i studiemiljön eller under skolvägen och som kommit till hans eller hennes kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den elev som misstänks för detta och för den elev som utsatts för detta. Underrättandet förutsätter att situationen utreds. Det är inte frivilligt för eleverna att reda ut situationer.
Fostrande och disciplinära åtgärder samt åtgärder för att trygga säkerheten	Den primära åtgärden är fostrande samtal. Användningen av fostrande och disciplinära åtgärder samt åtgärder för att trygga säkerheten har beskrivits noggrannare i den lokala läroplanens kapitel 5.3 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder.
En mångprofessionell expertgrupp ska tillsättas från fall till fall	I enlighet med lagen om elev- och studerandevård ska ärenden som gäller utredning av stödbehovet och hur elevhälsotjänster ordnas för en enskild studerande eller en viss grupp av studerande behandlas av en sektorsövergripande expertgrupp som tillsätts från fall till fall.

Särdrag som ska beaktas i ingripandet i våld, mobbning och trakasserier:

Ärende	Särdrag
Våld	Man kan ingripa i våldsamt beteende genom att tillämpa åtgärder som tryggar säkerheten. Våldsamma situationer kan med samtycke av de berörda parterna förlikas med hjälp av de förlikningsmetoder som används i skolan. I samband med våldsamt beteende ska man särskilt beakta behovet av att underrätta polisen eller andra myndigheter.
Mobbning	Mobbning godkänns inte i någon form. En som tillhör skolans personal avgör från fall till fall hur situationen ska lösas.
Trakasserier	Sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön är förbjudna enligt förbudet mot diskriminering i 7 § i jämställdhetslagen. Förbudet mot diskriminering gäller också läroanstalter som ger grundläggande utbildning. Personalen vid skolan ska omedelbart underrätta rektorn om sexuella trakasserier som kommit till deras kännedom. Man ska särskilt beakta skyldigheten att anmäla sexualbrott som riktat sig

mot ett barn till polisen (barnskyddslagen 25 §). Om det är en som ingår i skolans personal som är skyldig till sexuella trakasserier.
--

Samarbete med vårdnadshavare

Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i studiemiljön eller under skolvägen och som kommit till hans eller hennes kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den elev som misstänks för detta och för den elev som utsatts för detta (lagen om grundläggande utbildning 29 §). Med lärmiljö avses utöver skolans lokaler också andra utrymmen och miljöer som används för undervisning, så som exempelvis utfärdsplatser samt digitala lärmiljöer. I samband med anmälan kan man berätta för vårdnadshavaren vilka som är parterna i situationen och de påföljder som eventuellt utfärdats i ärendet. Om en elev ålagts att delta i ett fostrande samtal, ska vårdnadshavaren oberoende av situation ges tillfälle att delta i samtalet eller i en del av det.

I skolan har eleverna rätt till en trygg studiemiljö. Samarbetet med vårdnadshavarna är viktigt inom förebyggandet och identifierandet av mobbning samt i ingripandet i mobbningsituationer. Vårdnadshavarna ska trygga en balanserad utveckling och välfärd för eleven. Eleven ska ges en god vård och uppfostran samt ägnas behövlig tillsyn och omsorg med hänsyn till elevens ålder och utvecklingsnivå.

Då samarbetet med vårdnadshavare hänför sig till mobbningsituationer är det viktigt att agera

- för att främja öppenhet
- i rätt tid
- objektivt

Det är viktigt att beakta att eleverna i skolan kan ta olika roller beroende på situation och elevgrupp.

Samarbete med behövliga myndigheter

En person som hör till skolans personal är skyldig att göra en anmälan till polisen, om hen på basis av uppgifter som hen i sin uppgift fått till kännedom har skäl att misstänka att en elev eller ett annat barn utsatts för ett sexualbrott, misshandel eller grov misshandel eller [annat brott enligt 21 § i strafflagen](#), vars föreskrivna maximistraff är fängelse i minst två år (barnskyddslagen 25 §). Den som arbetar med uppgifter i skolan har rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om hen i samband med skötseln av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld (lagen om grundläggande utbildning 40 §).

Om en person som hör till skolans personal i sitt arbete har fått kännedom om en person vars behov av socialvård är uppenbart, ska hen hänvisa personen till att söka socialservice eller om personen samtycker till det kontakta den myndighet som ansvarar för den kommunala socialvården, så att stödbehovet kan bedömas. Om samtycke inte kan fås och personen är uppenbart oförmögen att svara för sin omsorg, hälsa eller säkerhet, eller om ett barns bästa absolut kräver det, ska de personer som ansvarar för att hänvisa personen till socialservice utan dröjsmål göra en anmälan om behovet av socialvård, oberoende av sekretessbestämmelserna (socialvårdslagen 35 §).

Personalen inom undervisningsväsendet har skyldighet att göra en anmälan till välfärdsområdet om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter

som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds (barnskyddslagen 25 §). Istället för barnskyddsanmälan kan anmälningsskyldigheten också uppfyllas genom att tillsammans med barnet eller barnets föräldrar ta kontakt i enlighet med i socialvårdslagen för att få stödbehovet bedömt, under förutsättning att kontakten tas utan dröjsmål och att man i samband med kontakten uppger vilka omständigheter som lett till kontakten (barnskyddslagen 25a §).

Om en elev förvägras undervisning ska dessutom den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen underrättas vid behov (lagen om grundläggande utbildning 36a §).

I andra situationer bedömer man från fall till fall hurdant samarbete som behövs exempelvis med polisen, aktörer inom välfärdsområdet eller andra myndigheter.

I Kyrkslätt används dessutom ankarverksamheten, som riktar sig mot att främja de ungas välfärd i ett tidigt skede och mot att förebygga brott. Ankarverksamheten genomförs i ett mångprofessionellt team av sakkunniga från polisen, social-, hälsovårds- och ungdomssektorn. Teamet träffar den unga och den ungas familj i ett så tidigt skede som möjligt för att den unga ska kunna stödjas och vid behov hänvisas till rätt hjälp eller stöd.

6.2.4 Verksamhetssätt för uppföljning av våld, mobbning och trakasserier

Både den som utfört handlingen och den som utsatts för den har rätt till behövlig elevvård. Individuell elevvård genomförs i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. I allvarliga situationer uppmanas vårdnadshavarna att vid behov göra en brottsanmälan i ärendet.

Om en lärare eller en anställd vid läroanstalten bedömer att en elev behöver elevvårdstjänster ska hen utan dröjsmål tillsammans med eleven kontakta en anställd inom elevhälsovården eller elevvårdens psykolog eller kurator. Ärenden som gäller utredning av stödbehovet och hur elevvårdstjänster ska ordnas för en enskild elev eller en viss grupp av elever behandlas av en sektorsövergripande expertgrupp som tillsätts från fall till fall utgående från elevens eller vårdnadshavarens samtycke.

Om situationen har behandlats med hjälp av förlikningsmetoder, genomförs uppföljningen enligt förlikningsmetoderna. I övriga situationer kommer man överens om behövliga uppföljningssamtal. Sådana samtal kan ordnas ett eller flera. Tillämpad praxis för uppföljning har också beskrivits i den lokala läroplanens kapitel 5.3. Fostrande samtal och disciplinära åtgärder.

6.2.5 Krisplan

En kris är en situation där personens tidigare erfarenheter och inlärd tillvägagångssätt inte räcker till för att förstå eller behärska situationen. Krisarbete innebär att ge fysisk och psykisk första hjälp. Den fysiska första hjälpen syftar till att rädda liv och se till att personen får fortsatt hjälp och vård. Tyngdpunkten ligger på att säkerställa livsfunktioner. Den psykiska första hjälpen ska lugna ner, ge tröst och reda ut saker i samband med olycks- och farosituationer. Omsorgen gäller hela människan, även hennes mänskliga relationer och känsloliv.

Kriserna kan uppdelas i utvecklings-, livs- och traumatiserande kriser.

En traumatisk kris förorsakas ofta av en ovanligt kraftig och onormal händelse som omfattar en emotionell chock och som de egna krafterna inte räcker till för att bemöta, exempelvis en anhörig omkommer plötsligt, trafikolycka, brand, naturkatastrof eller ändringar i människorelationerna.

Många händelser eller olyckor som sker utanför läroanstalten kan också påverka skolan. Händelserna kan variera från olyckor i närheten av läroanstalten till undantagsförhållanden som gäller hela orten eller hela landet. Ju närmare händelse det handlar om, desto snabbare ska läroanstalten reagera på krissituationen som uppstått.

Förebyggande av krissituationer och beredskap

Det är viktigt att vara förberedd på kriser och förebygga kriser eftersom människans handling i en krissituation ändras och efter att krisen uppstått finns det inte tid att utarbeta nya verksamhetsmodeller. På förhand planerad verksamhet förverkligas mer sannolikt också i en krissituation.

Man strävar efter att förhindra krissituationer i skolorna med hjälp av bland annat följande åtgärder:

- skolans krisgrupp är aktivt verksam och utvecklar aktivt sin verksamhet
- elevvårdsgruppens samarbete samt styrnings- och stödåtgärder, så som att stöda en god skolanda i skolan, främja elevernas välbefinnande, stöda samarbetet mellan hem och skola och gemensam elevvård
- läroanstaltens verksamhetskultur, där man aktivt strävar efter att förbättra säkerheten och gemenskapen
- risker bedöms och elevvården utvecklas utgående från bedömningen
- personalen utbildas inför krissituationer
- tydliga, övervakade och välbekanta regler som alla följer
- ingripa i mobbning i skolan och lösningsorienterad behandling av ärenden
- kvantitativt och kvalitativt effektiv övervakning av elever i olika situationer och hela personalens ansvar för fostran
- utveckling av elevernas och personalens interaktionsfärdigheter
- årliga brandinspektioner
- regelbunden utvärdering, uppdatering och utveckling av planer som gäller skolans säkerhet

Med tanke på beredskapen inför krissituationer och upprätthållandet av beredskapen är det viktigt att öva inför krissituationer. I skolorna ordnas regelbundet brand- och räddningsövningar samt övningar i att söka skydd inomhus.

Krishantering

I en krissituation som uppstått i skolan ansvarar krisgruppen för organiseringen av verksamheten, inledandet av stödåtgärderna samt för ordnandet av utomstående hjälp enligt behov. Det är skolans rektor eller en av rektorn utsedd person som fungerar som den skolspecifika krisgruppens sammankallare och ledare.

Eventuella samarbetsinstanser för den skolspecifika krisgruppen är bland annat elevvården, välfärdsområdets aktörer, polisen och församlingen. Krisgruppen är en mångprofessionell arbetsgrupp och i den ingår representanter för läroanstaltens olika yrkesgrupper, så som lärare, rektor, biträdande rektor, studiehandledare, speciallärare, skolpsykolog, skolkurator samt skolhälsovårdare.

I följande tabell har de viktigaste ansvarerna och uppgifterna i en krissituation beskrivits.

Ansvarsperson(er)	Uppgift
Person som fått kännedom om händelsen	<ul style="list-style-type: none"> Efter att ha fått kännedom om händelsen tar hen i första hand kontakt med rektorn. Om rektorn inte är tillgänglig, kontakt med biträdande rektorn.
Rektor / biträdande rektor	<ul style="list-style-type: none"> Sammankallar krisgruppen Tar kontakt med närmaste anhöriga Svarar för skolans interna information och för extern information tillsammans med kommunens krisgrupp Är i kontakt med behövliga samarbetsinstanser (polisen, välfärdsområdets aktörer osv.)
Skolans krisgrupp	<ul style="list-style-type: none"> Organiserar verksamheten i alla krissituationer Sköter om direkt behov av stöd samt om eventuella fortsatta åtgärder Antecknar gruppens interna arbetsfördelning och ansvarskedjor Utredde lokala och regionala samarbetsinstanser som är viktiga i krissituationer samt kommer överens om principer och praxis för samarbete Utvärderar åtgärder som genomförts i krissituationen och dokumenterar händelserna så noggrant som möjligt Ordnar eftervården i samarbete med elevvårdsgruppen och kommunens krisgrupp Håller den skolspecifika krisplanen uppdaterad (bl.a. personuppgifter och kontaktuppgifter). Rektorn svarar för uppdaterandet av uppgifterna.

I följande tabell har nödvändiga åtgärder i vissa krissituationer i skolan specificerats. De skolspecifika åtgärderna i olika krissituationer kan beskrivas noggrannare i skolornas krisplaner.

<p>Allmänna direktiv för krissituationer i skolan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Utvärdera situationen. Rädda - ge första hjälp om du kan. Ring 112 vid behov. Informera rektorn/biträdande rektorn om det som skett. Varna utomstående. Förhindra tilläggsskador och vistelse av utomstående. Avlägsna dig vid behov till samlingsplatsen eller reservsamlingsplatsen i närheten av läroanstalten. Visar vägen för räddningspersonalen eller polisen.
<p>Våldssituation i läroanstalten</p> <ul style="list-style-type: none"> Vidta omedelbara första hjälp- och larmåtgärder. Informera rektorn/biträdande rektorn om det som skett. Se till att elever och studerande kommer i säkerhet och ta särskilt hand om dem som var inblandade i händelsen. Se till att det alltid finns en vuxen med eleverna och studerandena och att eleverna inte åker hem innan situationen lugnat sig. För de yngre elevernas del ska man försäkra sig om att det finns någon hemma som tar emot dem, ordna en ledsagare vid behov. Informera vårdnadshavarna så fort som möjligt. Diskussionerna förs vid behov i klasserna under ledning av lärarna och krisarbetarna. Genomgångssamtal med personalen. Samarbete med vårdnadshavarna.

En elev avlider

- Om dödsfallet skett under skolresan eller i skolan, ska polisen underrättas.
- Personen som får kännedom om dödsfallet tar kontakt med rektorn. Rektorn kan säkerställa uppgiftens äkthet av polisen.
- Rektorn informerar personalen om att en elev omkommit.
- Rektorn kommer överens med de anhöriga om vad som berättas allmänt i skolan och hur det görs.
- Lärarna berättar åt eleverna om det som skett på överenskommet sätt och det reserveras tid för diskussion om ärendet.
- Eleverna ges riktig information vilket ska förhindra ryktesspridning.
- Läroanstaltens krisgrupp fungerar vid behov som lärarens stöd.

En i personalen avlider

- Om dödsfallet skett under arbetsresan eller i läroanstalten, ska polisen underrättas.
- Man kommer överens med de anhöriga om vad och i vilken omfattning som berättas om saken i den ifrågavarande skolan.
- Personalen informeras alltid i ett så tidigt skede som möjligt.
- Särskild uppmärksamhet ska fästas vid sättet som sorgebudet ges personalen och eleverna.
- Man förbereder sig på att stöda personalen och eleverna.

Olycka eller olycksfall

- Den som först anländer till platsen utvärderar situationen och kallar på behövlig hjälp.
- Ge patienten omedelbar första hjälp.
- Försök hålla eleverna borta från olycksplatsen.
- Ring vid behov nödnummer 112.
- Patienten förs vid behov till hälsostationen. Om det handlar om en elev, informera elevens vårdnadshavare. Om vårdnadshavaren inte nås, får någon av skolans vuxna med som ledsagare.
- Meddela skolans rektor.
- Saken behandlas med eleverna och personalen.
- Behövliga anteckningar och olycksfallsanmälningar görs.

Eftervård av kriser

Med hjälp av eftervård strävar man efter att hjälpa skolgemenskapen och dess enskilda medlemmar att återhämta sig från krisen eller dess följder samt att återgå till en så bra vardag som möjligt. Planeringen av den fallspecifika eftervården inleds omedelbart efter krisen. Den ska inledas parallellt med akutskedets krishjälper.

De skolspecifika krisgrupperna planerar och svarar för eftervården av kriser i samarbete med exempelvis elevvårdsgruppen, välfärdsområdets aktörer och kommunens krisgrupp.

Kommunikation i krissituationer

Kriskommunikation med tillhörande information är effektiviserad kommunikation i en avvikande situation. I kriskommunikationen iaktas Kyrkslätts kommuns kriskommunikationsplan. Kriskommunikationens främsta mål är att förmedla rätt information till rätt målgrupper. Detta förutsätter förutsägelse, omdöme och planering. Kriskommunikationens målsättningar är:

- säkerställa människors säkerhet,
- trygga organisationernas verksamhetsförutsättningar,
- informera om servicearrangemangen,
- säkerställa att det ges en sanningsenlig bild av situationen i offentligheten,

- förutse eventuella kriser och förbereda sig för dem i god tid.

I skolornas kriskommunikation svarar rektorn i samarbete med kommunens krisgrupp för den interna informationen till läroanstaltens personal, elever och vårdnadshavare. I krissituationer och undantagsförhållanden används i utgångsläget samma kommunikationsverktyg som i normala förhållanden. Läroanstaltens viktigaste kanal för kriskommunikation till vårdnadshavare är Wilma. I första hand används snabba och effektiva elektroniska medel: Wilma, e-post, läroanstaltens webbplats och (grupp)sms.

Man kommer överens om ansvaren för extern kommunikation med ledningen för Kyrksläotts kommuns utbildningstjänster eller kommunens krisgrupp. Medierna delges endast fakta.

I stora kriser svarar ledningen för Kyrksläotts kommuns utbildningstjänster för den externa informationen, dvs. för givandet av utlåtanden och svarar på mediernas frågor. Informationsansvaret kan också i vissa situationer ligga hos kommundirektören.

Samarbetet mellan hem och skola är viktigt i kriskommunikation. Vårdnadshavarna informeras redan på förhand om läroanstaltens krisplan samt om de principer för kriskommunikation som ingår i planen. När skolgemenskapen möter en kris, är det bra att också vårdnadshavarna vet hur man handlar och kommunicerar i olika situationer samt av vem man vid behov får hjälp eller mer information.

6.3 Gymnasieutbildning

Skolans anvisningar för situationer där vilken studerande som helst blir utsatt för mobbning, trakasserier eller våld behandlas med studerandena som en del av förebyggandet av mobbning, trakasserier och våld.

Den gemensamma studerandevårdsgruppen har ansvaret för uppföljningen, utvärderingen och den läsårsvisa uppdateringen av planen mot mobbning, trakasserier och våld. Den uppdaterade planen fogas till läsårsplanen. Representanterna för studerandekårsstyrelsen och tutorerna deltar i bedömningen och uppdateringen av planen.

Åtgärderna för att förebygga våld, mobbning och trakasserier, följa upp deras förekomst och ingripa i problemsituationer samt rutinerna som förutsätts för uppföljningen efteråt har upprättats som bilagor till denna studerandevårdsplan.

Krisplan i gymnasieutbildningen

Introduktion i krisplanen och informering om den

I början av läsåret och vid behov under läsåret går man igenom krisplanen gemensamt med personalen. Den nya personalen introduceras i innehållet av krisplanen. Krisgruppen samlas för att bedöma och uppdatera krisplanen varje läsår. Den uppdaterade krisplanen fogas till läsårsplanen.